

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1966 | ΑΡΙΘ. 8

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑ

Δ'

Τὸ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εὐλογεῖ καὶ ἐξαγιαρίζει τὸ ἀνθρώπινον σῶμα οὐδόλως δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ ἕνεκα τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ παρουσιάσθησαν ἀκρότητες καὶ ὑπερβολαὶ ἀσκητῶν τινῶν εἰς βάρος τοῦ σώματος. Αἱ ὑπερβολαὶ αὗται, αἵτινες βεβαίως δὲν ἐστεροῦντο αὐταπαρνήσεως καὶ ἡρωϊσμοῦ, εἶναι ἐξαίρεσεις, μὴ ἔχουσαι σχέσιν πρὸς τὸν κανόνα. Ὡς ὀρθῶς ἔχει τονισθῆ, ὁ ἐντὸς τῶν κανονικῶν πλαισίων ὀρθόδοξος ἀσκητισμὸς δὲν εἶναι περιφρόνησις τοῦ σώματος, ἀλλὰ «ἀσκησις καὶ ἄθλησις» καὶ προσφορά εἰς τὸν Θεόν. Ὁ κατ' ἐξαίρεσιν καὶ μετὰ θείαν κλήσιν Παρθενικός βίος κατὰ τοὺς Πατέρας ἀποβλέπει «εἰς τιμὴν τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου»¹. Διὰ τοὺς ἀσκητὰς ἰσχύει τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου γραφέν: «Εἰ μὲν μόνη κατάρθωσεν ἡ ψυχὴ, μόνη καὶ στεφανούσθω· εἰ δὲ καὶ τὸ σῶμα ἐμερίσατο τοὺς ἄθλους, μετ' αὐτοῦ, καὶ στεφανούσθω· εἰ δὲ καὶ τὸ σῶμα ἐμερίσατο τοὺς ἄθλους, μετ' αὐτοῦ καὶ στεφανούσθω!». «Ἀδελφωμένον λοιπὸν τὸ σῶμα μετ' τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τοὺς πνευματικούς ἀγῶνας, ὄχι ἀντίπαλον!» Ἄξιον τιμῆς καὶ στεφάνου καὶ ὄχι ἄξιον περιφρονήσεως. Ἡ ἀσκησις κατὰ ταῦτα δὲν προέρχεται ἀπὸ μῖσος πρὸς τὸ σῶμα, ἀλλ' εἶναι «θυσία ζῶσα», ἀγία, εὐάρεστος, λογική. Ἐξ ἄλλου ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐκήρυξεν, ὅτι αἱ κακουχίαι τῶν ἀσκητῶν εἶναι κάτι, πὺρ πρέπει ὄλοι νὰ τὸ ἀκολουθήσουν, ἀλλ' ὅτι εἶναι προσωπικαὶ τῶν θυσιῶν καὶ ἐκούσιον ἄθλοι»².

Τὸ ὅτι τὸ σῶμα εὐλογεῖται, ἐξυψοῦται καὶ ὠφελεῖται ἐν τῷ Χριστιανισμῷ μαρτυρεῖται ἀμέσως καὶ ἐμμέσως καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀναπτυσσομένη «ιατρικὴ τῆς προσωπικότητος» ἢ «ψυχοσωματικὴ ἱατρικὴ», ἥτις μελετᾷ τὸν ἄνθρωπον ὡς ἐνιαίαν ψυχοσωματικὴν ὁλότητα καὶ

1. Ἰγνατίου, ἐπιστολὴ πρὸς Πολύκαρπον V.

2. Β. Ἐρ ἄ σ τ ο υ, ἐθ' ἄνωτ.—Εὐαγγ. Θεοδῶρου, Ὡλοκληρωμένοι προσωπικότητες, ἐν Ἀθήναις 1961, σελ. 68—69.

αναγνωρίζει την επίδρασιν τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος ἐπὶ τὴν καθ' ὅλου κατάστασιν τοῦ σώματος, διεπίστωσεν, ὅτι ἡ χριστιανικὴ ζωὴ ἀσκει εὐεργετικωτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ ἔλλειψις χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ χριστιανικῆς ψυχικῆς ἀτμοσφαιρας ἔχει ὀλεθρίας συνεπειάς διὰ τὸν σωματικὸν ἡμῶν ὀργανισμόν. Ὡς ἔγραφεν ὁ καθηγητὴς Γερουλᾶνος, «ἐκ τῶν πολυειδῶν πειραμάτων καὶ κλινικῶν παρατηρήσεων προκύπτει, ὅτι ἅπαντα τὰ συστήματα τοῦ ζῶντος ὀργανισμοῦ καὶ αἱ λειτουργίαι τούτων ἀπὸ τῆς ἀπλουστερας μέχρι τῆς μᾶλλον πολυπλόκου, ἀναφερομένης εἰς βαθυτέρας βιολογικὰς ἐκδηλώσεις, ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπίδρασιν ψυχικῶν παραγόντων... Ἄπασαι αἱ ὀργανικαὶ λειτουργίαι μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν μᾶλλον ἀδήλων βιολογικῶν ἐκδηλώσεων διατελοῦσι συνεχῶς ὑπὸ ἀδιαλείπτως ἐπενεργούσας ψυχικὰς ἐπιδράσεις»³.

Ταῦτα δεικνύουν, ὅτι ὁ Χριστιανισμός, ὡς δημιουργῶν τὴν ἀρίστην ψυχικὴν κατάστασιν, δημιουργεῖ καὶ τὰς ἀρίστας προϋποθέσεις τῆς σωματικῆς ὑγείας. Ὅταν τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ἐγκαθιδρῦνται ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ἀνθρώπων, τότε βασιλεύει ἐντὸς αὐτῆς καὶ «κρουρεῖ» αὐτὴν ἢ «πάντα νοῦν ὑπερέχουσα» γαλήνη καὶ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ, αἰρουμένου τοῦ χάους τῶν ἐσωτερικῶν συγκρούσεων καὶ ἀντιθέσεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ κυρία αἰτία πολλῶν ψυχικῶν, νευρικῶν καὶ ὀργανικῶν ἀσθενειῶν. Ὡς ἔχει τονισθῆ, ἡ ἄσκησις τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης εἶναι σπουδαῖος παράγων ὑγείας. «Ὅταν αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτὸν σου ἀσφαλῆ, διότι κατέρριψες τριγύρω του τὰ συρματοπλέγματα τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ φωτίζεις τὸν τομέα σου μὲ τὸν ἐκθαμβωτικὸν προβολέα τῆς ἀγάπης, τῆς ἠπιότητος, τῆς ἐπιεικειᾶς, τῆς συμπαθείας, τῶν καλῶν καὶ εὐγενικῶν τρόπων, ἔ, λοιπόν, καὶ μόνον τὸ συναίσθημα αὐτό, ποῦ σὲ ἀφήνει νὰ ἀπολαύσης ἀδιατάρακτον τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς καὶ νὰ προχωρήσης ἀπροσκόπτως εἰς τὸν δρόμον τῆς προόδου καὶ τῆς τελειοποιήσεως, εἶναι ἀρκετόν, διὰ νὰ κάμη τὴν ζωϊκὴν σου μηχανὴν νὰ λειτουργῇ κανονικῶς, τὴν λειτουργίαν τῆς θρέψεως νὰ ἐκτελῇ ὀμαλῶς τὰς μυστηριώδεις ἀνταλλακτικὰς αὐτῆς ἐργασίας ἐπὶ τῆς ζωῆς ὕλης, τὸ νευρικὸν καὶ τὸ κυκλοφοριακὸν σου σύστημα νὰ λειτουργοῦν ὡς ὠρολόγιον, διὰ τὸν ἀπλουστάτον λόγον, ὅτι δὲν κλονίζονται διαρκῶς ὑπὸ τοῦ ἀνακλαστικοῦ φαινομένου τοῦ φόβου καὶ ὑπὸ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀμύνης. Τὸ ἔλαιον τῆς καλωσύνης γαληνεύει καὶ τὰ πλεόν ἀφρισμένα κύματα τῆς ζωῆς»⁴.

³ Ἀντιθέτως αἱ πλεῖστα τῶν ἀσθενειῶν, οὐχὶ μόνον τῶν λει-

3. Μ. Γερουλάνου, Αἱ ψυχικαὶ ἐπιδράσεις ὡς νοσογόνος παράγων, Ἀθῆναι 1948, σελ. 17 καὶ 19.

4. Ἐωργιάδου, Ἡ ἐπιστήμη περὶ ἠθικῆς, Ἀθῆναι 1938, σελ. 18.

τουργικῶν, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν διαταραχὰς τῆς λειτουργίας τῶν ὀργάνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὀργανικῶν, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν βλάβας εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ ὄργανα, ἔχουν ὡς αἰτίαν μίαν ἀνώμαλον ψυχικὴν κατάστασιν. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἰατρῶν, τὰ ἐχθρικά πρὸς τὸν πλησίον αἰσθήματα καὶ πάθη, ἡ κακεντρέχεια, ὁ φθόνος, τὸ μῖσος, ἡ ἐκδικητικὴ καὶ κακουργικὴ διάθεσις δὲν βλάπτουν ἀπλῶς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ δηλητηριάζουν κυριολεκτικῶς καὶ πραγματικῶς τὸν ὀργανισμόν, τὰ κύτταρα καὶ τὸ αἷμα, ὡς ἀκριβῶς ἐνεργοῦν αἱ τοξικαὶ οὐσίαι, ὁ ἴσος τῶν φαρμακερῶν ζώων, αἱ τοξίνοι τῶν παθογόνων μικροβίων καὶ αἱ πτωμαῖνοι τῶν ἀποσυντεθειμένων θνησιμαίων. «Ἡ παθολογία ἔχει ἀπτά διδόμενα νὰ πιστεῦῃ, ὅτι τὸ κακὸν καὶ αἱ ὑπαγορεύσεις του εἶναι ἐξηκριβωμένως καὶ ἀναμφισβητήτως ἐπιζήμια διὰ τὴν σωματικὴν εὐεξίαν καὶ ὑγιείαν»⁵. Ἡ ἔλλειψις τῆς χριστιανικῆς γαλήνης, χαρᾶς, πραύτητος, ἐγκρατείας· ἡ ἀπουσία τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδας καὶ ὑπομονῆς· ἡ ἀγωνιώδης μέριμνα, ὁ ἐκ τῆς ὀλιγοπιστίας φόβος καὶ ἡ ἀνησυχία· αἱ ποικίλαι καταχρήσεις τῆς συγχρόνου ἀντιχριστιανικῆς ζωῆς· τὰ συναισθήματα τῆς ματαιώσεως τῶν προσδοκιῶν, τῆς ἀπελπισίας— πάντα ταῦτα προκαλοῦν τὰ καρδιακὰ νοσήματα, κῦπέρασιν, ἐπηρεάζουν τὰ νεῦρα τοῦ στομάχου, μεταβάλλουν τοὺς γαστρικοὺς χυμοὺς τοῦ στομάχου ἀπὸ κανονικοὺς εἰς μὴ κανονικοὺς καὶ συγχάκις ὀδηγοῦν εἰς τὰ ἔλκη αὐτοῦ» καὶ εἰς διαφόρους νευρικὰς διαταραχὰς⁷. Ὁ καθηγητὴς Γερουλᾶνος ἔχει γράψει συστηματικῶς διὰ τὰς ἐκ τῶν ψυχικῶν ἐπιδράσεων προκαλουμένας ποικίλας νόσους, ἥτοι παθήσεις τοῦ κυκλοφοριακοῦ συστήματος (καρδιακὰς καὶ ἀγγειακὰς διαταραχὰς)· ἀσθενείας τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος (ἄσθμα, φυματίωσιν), τοῦ πεπτικοῦ συστήματος· λειτουργικὰς καὶ ὀργανικὰς διαταραχὰς τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος (νεφρῶν, κύστεως), τῶν γεννητικῶν ὀργάνων, τῶν ἐνδοκρινῶν ἀδένων καὶ παθήσεις τῶν ἐξωτερικῶν ὀργάνων. Ὡσαύτως ἔγραψε «περὶ ψυχικῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ συνολικῶν τοῦ ὀργανισμοῦ λειτουργιῶν» καὶ «ἐπὶ τῆς ἀμυντικῆς τοῦ ὀργανισμοῦ ἱκανότητος», ὡς καὶ περὶ τοῦ ρόλου, ὃν παίζει ὁ ψυχικὸς παράγων εἰς τὰς λοιμώδεις νόσους διὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν διαδρομὴν τῆς νόσου. Τέλος ἔγραψε περὶ τῶν ψυχικῶν ἐπιδράσεων ὡς αἰτίου ψυχοπαθητικῶν καταστάσεων⁸.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

5. Ἐνθ' ἀνωτ.

6. Αὐτόθι.

7. Dale Carnegie, How to stop worrying and start living, ἑλλην. μτφρ. («Ἐξὼ ἢ στενοχώρια») ὑπὸ Κίμωνος Πρινάρη, Ἀθήναι, σελ. 34—37.

8. Ἐνθ' ἀνωτ.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΥΦΗΜΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΡΥΦΑΙΟΥ
ΠΕΤΡΟΥ *

Αυγούστου κη'.

Μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου καὶ Πρωτοκορυφαίου Πέτρου.

ΕΝ ΤΩ ΜΙΚΡῶ ΕΣΠΕΡΙΝῶ

Ἰστώμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

Ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου.

Ο "τε τοῦ Σωτῆρος τῆς φωνῆς, ἤκουσας καλοῦντός σε Πέτρε, πρὸς μαθητεῖαν λαμπράν, τότε πάντα ἔλιπες πλοῖα καὶ δίκτυα, καὶ αὐτῷ ἠκολούθησας, προθύμῳ καρδίᾳ, θείας ἀγαπήσεως, τὸ πῦρ δεξάμενος· ὅθεν Ἀποστόλων ἀκρότης, ὥφθης καὶ πρωτόθρονος τούτων, καὶ τῆς Ἐκκλησίας πέτρα ἀρρήκτος.

Ο "τε ὁμολόγησας Χριστόν, εἶναι τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀνάρχου, Υἱὸν συνάναρχον, τότε μεμακάρισαι Πέτρε Ἀπόστολε, παρ' αὐτοῦ τοῦ Δεσπότου σου, ὡς λαβὼν ἀξίως, θεῖαν ἀποκάλυψιν, ἐκ τοῦ τῶν φώτων Πατρὸς· ὅθεν ἐξουσίαν ἐδέξω, παρὰ τοῦ Σωτῆρος πλουσίαν, ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἀξιάγαστε.

Ο "τε ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ, εἶδες τὴν ἀστράπτουσαν δόξαν, τοῦ διδασκάλου Χριστοῦ, τότε ἐνθεώτατος Πέτρε γενόμενος, καλὸν εἶναι ἐβόησας, ἡμᾶς ὧδε μεῖναι,

* Ποιηθεῖσα ἐν Ἀγίῳ Ὅρει ὑπὸ Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐκδίδεται ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

καὶ φωνῆς ἀκήκοας, τοῦ Προανάρχου Πατρός, Οὗτός μου Υἱὸς ἐκβοῶντος, ὁ ἀγαπητὸς πέλει οὐπερ, τῶν ῥημάτων ἅπαντες ἀκούετε.

Ο ἕτε ὑπεδέξω ἐμφανῶς, ἐν τῷ ὑπερῷ τὴν χάριν, τοῦ Θείου Πνεύματος, τότε ἀνεκλήρυξας εὐσήμῳ στόματι, οἷα ῥήτωρ θεόσοφος, Θεὸν τῶν ἁπάντων, Χριστὸν τὸν ἐγείραντα, Ἀδὰμ τὸν ἔκπτωτον· ὅθεν ἐκ Σιών ἀναλάμψας, ἠύγασας τοῖς πέρασι Πέτρε, φῶς τὸ θαυμαστὸν τῆς θείας γνώσεως.

Δόξα. Ἦχος β'.

Τῷ διδασκάλῳ Χριστῷ στερῶν ἀγάπη, ὀλοσχερῶς συγγινόμενος, τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ ἐμυθήτης, τὸ μέγα μυστήριον, Ἀπόστολε Πέτρε· καὶ τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ, τῆς ἀγνωσίας καθημένους, τὴν ἐξ ὕψους Ἀνατολὴν ἐμύησας, ἐπισκεψαμένην κόσμον, εἰς ἀνάπλασιν βροτῶν· τοῦ Εὐαγγελίου γὰρ τῆς χάριτος, ὑποφήτης ὄφθης περιφανῆς, Εὐαγγελιζόμενος κόσμῳ, υἱοθεσίαν οὐράνιον, καὶ ζωὴν αἰώνιον.

Καὶ νῦν. Θεοδοκίον.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθηναι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπη σου.

Ἀπόστιχα.

Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ.

Λόγῳ τῷ τοῦ Θεοῦ, ἐπιφανέντι κόσμῳ, προθύμως μαθητεύσας, τῶν Ἀποστόλων Πέτρε, ἐγένου πρωτοκάθεδρος.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος...

Μύστης περιφανῆς, ἔργῳ καὶ λόγῳ ὄφθης, καὶ οὐρανίῳ ζήλῳ, τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀρρήτου, κενώσεως Ἀπόστολε.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ...

Εξ Ἱερουσαλήμ, ὡς ἥλιος ἐκλάμψας, ἐφώτισας τὰ ἔθνη, ἐν Ῥώμῃ δὲ φοιτήσας, Πέτρε Χριστὸν ἐδόξασας.

Δόξα. Τριαδικόν.

Εἶδες τὴν τοῦ Υἱοῦ, δόξαν ἐν Θαβωρίῳ, ἐν τῇ Πατρὶά δόξῃ, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἀστράπτουσαν Ἀπόστολε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ωκῆσεν ὑπὲρ νοῦν, ἐν τῇ γαστρὶ σου Κόρη, ὁ Παντεχνήμων Λόγος, καὶ σὰρξ ἐκ σοῦ ὠράθη, καὶ κόσμον ἀνεκαίνισε.

Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον ἐκ τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ καὶ Ἀπόλυσις.

ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΛῶ ΕΣΠΕΡΙΝῶ

Μετὰ τὸν Προοιμιακόν, τὸ «Μακάριος ἀνὴρ». Εἰς δὲ τὸ «Κύριε ἐκέκραξα» ἰστώμεν στίχους στ', καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

ᾠχος β'. Ποίοις εὐφημιῶν.

Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασιν, ἀναδήσωμεν Πέτρον τὸν μέγαν; τὴν τῶν Ἀποστόλων ἀκρότητα, καὶ τῆς εὐσεβείας τὴν σάλπιγγα, τὸν σοφὸν ἀνθρώπων ἀλιέα· τὸ στόμα, Εὐαγγελίου τοῦ τῆς χάριτος· τὸ ρεῖθρον, τὸ πελαγίζον κτίσιν ἅπασαν, τὸ ἐξ Ἐδὲμ ἀναβλῦσαν, καὶ ζωῆς τὸ ὕδωρ, παρεχόμενον δαψιλῶς, τῷ θείῳ κηρύγματι, οἰκουμένης ἐν τοῖς πέρασι.

Ποίοις ὑμνωδιῶν κάλλεσιν, ἀνυμνήσωμεν Πέτρον τὸν μέγαν; τὸν περιφανέστατον κήρυκα, τοῦ Χριστοῦ τῆς θείας σαρκώσεως, ὡς τὸν ὑπὲρ ἔννοιαν αὐτόπτην· τὴν πέτραν, τῆς Ἐκκλησίας τὴν θεμέλιον· τὴν

βάσιν, τῆς εὐσεβείας τὴν ἀσάλευτον, τὸν τῆς ἀγάπης τῆς θείας, ἄνθρακα πυρφόρον, τὸν ταμίαν τὸν ἀληθῆ, τοῦ πλοῦτου τῆς χάριτος, τὸν πλουτίζοντα τὰ πέρατα.

Ποίοις πνευματικοῖς ἄσμασιν, εὐφημήσωμεν Πέτρον τὸν μέγαν ; τὸν μεγαλυνθέντα ἐν θαύμασι, καὶ ἀπειροδώροις χαρίσμασι, παρὰ τοῦ Σωτῆρος Διδασκάλου· ἐκ τούτου, τὴν μαρτυρίαν γὰρ ἐδέξατο, θαλάσση, ὡς ἐν ξηρᾷ δὲ γῆ ἐπέζευσε, καὶ τῶν παθῶν αὐτοῦ μάρτυς, ἀληθῶς ἐδείχθη, καὶ τῆς δόξης συγκοινωνός, καὶ ὥρα συγκαθέδρος, τῇ τῆς κρίσεως γενήσεται.

Προσόμοια ἕτερα. ᾠχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Ω'ς ἀγάπης ἀνάπλεως, τοῦ Σωτῆρος γενόμενος, Ἀποστόλων πρόκριτος καὶ πρωτόθρονος, ὡς ἀληθῶς ἐχρημάτισας, Ἀπόστολε μέγιστε, καὶ τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ παθῶν ἐκοινωνήσας, πόθῳ ζέοντι, καὶ τῆς δόξης ἐγένου κληρονόμος, τὸν ἀγῶνά σου τελέσας, τῶν Ἀσωμάτων ἐφάμιλλε.

Ω'ς ἐδέξω τὴν ἔλλαμψιν, οὐρανόθεν φοιτήσασαν, ἐν πυρίνῃ γλώσση τοῦ Θείου Πνεύματος, μεγαλοφώνως ἐκήρυξας, Χριστοῦ τὴν ἀνάστασιν, Ἰουδαίων τῷ λαῷ, καὶ ἐκ τούτων τὴν πρώτην δέ, συνεκρότησας, Ἐκκλησίαν ἐν Ἱεροσολύμοις, πιστευσάντων σου τῷ λόγῳ, Πέτρε θεόπτα Ἀπόστολε.

Παραδόξοις ἐν θαύμασι, καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τεθαυμάστωσαι· λόγῳ νεκροῦς γὰρ ἀνέστησας, χωλοῦς δὲ ἠνώρθωσας, παραλύτους ὑγιεῖς, ἀπετέλεσας ἔνδοξε, καὶ ἐν Δύσει δέ, γεγονώς ἐξ Ἑώας καταυγάζεις, τοὺς ἐν σκότει τῆς ἀπάτης, ταῖς ἀστραπαῖς τοῦ κηρύγματος.

Δόξα. ᾠχος πλ. β'.

Σήμερον τῶν Ἀποστόλων ὁ πρόκριτος, Πέτρος ἡ πέτρα τῆς πίστεως, πρὸς ἑόρτιον αἴνεσιν, τὴν Ἐκ-

κλησίαν συγκαλεῖται· δεῦτε οὖν τῆς εὐσεβείας οἱ τρόφιμοι, Ἀποστολικῆς τρυφήσωμεν χάριτος, πνευματικῶς ἑορτάζοντες, καὶ ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας, τῷ Ἀποστόλῳ βοήσωμεν· χαίροις μύστα Χριστοῦ ἐνθεώτατε, ὁ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης ὑποφήτης, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀλιεὺς ἐμπειρότατος· χαίροις τῆς Ἐκκλησίας κρηπίς, καὶ βάσις ἀσάλευτος, καὶ τῆς οὐρανῶν βασιλείας, θεοφάντωρ κλειδοῦχος· χαίροις ὁ τῇ ἀγάπῃ θερμότητος, καὶ τῷ ζήλῳ πνέων πῦρ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς, περιφανῶς ἀνέχων. Ἄλλ' ὡς ἔχων παρρησίαν, πρὸς τὸν Διδάσκαλον Χριστόν, ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρέσβευε, Ἀπόστολε ἐνδοξε.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός.

Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε; Τίς μὴ ἀνυμνήσει σου τὸν ἀλόχευτον τόκον; Ὁ γὰρ ἀχρόνως ἐκ Πατρὸς ἐκλάμψας Υἱὸς μονογενής, ὁ αὐτός ἐκ Σοῦ τῆς Ἀγνῆς προῆλθεν, ἀφράστως σαρκωθείς, φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων, ἀσυγχύτως γνωριζόμενος. Αὐτὸν ἰκέτευε, σεμνὴ Παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἷσδος. Τό, «Φῶς ἰλαρόν»), Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Καθολικῆς Α' Ἐπιστολῆς Πέτρου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. α' 1 — β' 6)

Πέτρος Ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς πατριπιδήμοις διασποραῖς, Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ Πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. Ἀγαπητοί, περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρένησαν Προφῆται, οἱ περὶ

τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες· ἐρευνῶντες εἰς
 τίνα, ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα
 Χριστοῦ, προμαρτυρούμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήμα-
 τα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· Οἷς ἀπεκαλύφθη, ὅτι
 οὐχ ἑαυτοῖς, ἡμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἀ νῦν ἀνηγγέλη
 ὑμῖν, διὰ τὸν εὐαγγελισάμενον ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ
 ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν Ἁγγελοι
 παρακύψαι. Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς δια-
 νοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίζατε ἐπὶ τὴν φερο-
 μένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς
 τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν
 τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις· Ἀλλά, κατὰ τὸν καλέ-
 σαντα ὑμᾶς Ἅγιον, καὶ αὐτοὶ Ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ
 γενήθητε· Διότι γέγραπται· Ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ
 Ἅγιός εἰμι. Καὶ εἰ Πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπο-
 λήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν
 τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε· Εἰδότες ὅτι
 οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς
 ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς τῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ
 τιμίῳ αἵματι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, Χριστοῦ,
 προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανε-
 ρωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς, τοὺς
 δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς Θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν
 ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὡς τε τὴν πίστιν
 ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνι-
 κότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ Πνεύματος, εἰς
 φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλή-
 λους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς. Ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ
 σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλ' ἀφθάρτου, διὰ λόγου Θεοῦ ζῶντος
 καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος,
 καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ
 χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· Τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου
 μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ῥῆμα, τὸ εὐαγγε-
 λισθὲν εἰς ὑμᾶς· Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν, καὶ
 πάντα δόλον, καὶ ὑποκρίσεις, καὶ φθόνους, καὶ πάσας
 καταλαλιάς, ὡς ἄρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν καὶ

ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν, εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδοδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικᾶς θυσίας, εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ Γραφῇ· Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαίον, ἐκλεκτόν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτὸν οὐ μὴ κατασυχυθῆ.

Καθολικῆς Α' Ἐπιστολῆς Πέτρου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. β' 21)

Α'γαπητοί, Χριστὸς ὑπὲρ ὑμῶν ἔπαθεν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἔχνεσιν αὐτοῦ· Ὅς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὗρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Ὅς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπεῖλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· Ὅς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα· ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν Ποιμένα καὶ Ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ὅμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίους ἀνδράσιν, ἵνα, καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἀνευ λόγου κερδηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφήν ὑμῶν. Ὡν ἔστω οὐχ ὁ ἐξῶθεν ἐμπλοκῆς, τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἀνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πράεος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής. Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγαι γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεόν, ἐκόσμου ἐαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίους ἀν-

δράσιν· ὡς Σάρρα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, Κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγεννήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γυνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρω σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὐσπλαγχνοὶ, φιλόφρονες. Μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοῦναντίον δέ, εὐλογοῦντες· εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

Καθολικῆς Α΄ Ἐπιστολῆς Πέτρου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. δ' 2)

Α'γαπητοί, Χριστοῦ παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὀπλίσασθε· ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκί, πέπαυται ἁμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιωσαὶ χρόνον. Ἀρκετὸς γὰρ ὑμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου, τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις. Ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· Οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἐτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι. Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. Σωφρονήσατε οὖν, καὶ νήψατε εἰς προσευχὰς. Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες· ὅτι ἡ ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν. Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους, ἄνευ γογγυσμῶν. Ἐκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος Θεοῦ. Εἴτις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ· εἴτις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι

δοξάζεται ο Θεός διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἰς τὴν Λιτὴν, Ἰδιόμελα. ᾠχος α΄.

Τῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου ἀκούσας, ἠκολούθησας αὐτῷ ἀσχέτῳ πόθῳ, πλοῖα καὶ δίκτυα καταλιπὼν, καὶ τῶν προσηκόντων τὴν σχέσιν· τῇ γὰρ ἀγάπῃ αὐτοῦ ἐπτερώθης, καὶ τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ τὰ ἔργα, ἐμυήθης σαφῶς, τῇ καθαρᾷ καρδίᾳ σου. Ὅθεν Ἀποστόλων ἀκρότης ὄφθης, καὶ τῆς νέας διαθήκης διάκονος, ἧς διέθετο Κύριος, πρὸς ἀνάπλασιν κόσμου, καὶ σωτηρίαν αἰώνιον, ἰδίῳ αἵματι. Αὐτὸν ἰκέτευε, τοὺς σὲ γεραίροντας σώζεσθαι, Πέτρε Ἀπόστολε.

ᾠχος β΄.

Τῷ Διδασκάλῳ Χριστῷ συνὼν Ἀπόστολε, καὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, παιδευόμενος τὰ κρείττονα, δι' αὐτῶν τὸν νοῦν διήνοιξας, πρὸς ὑπερτέραν ἀνάβασιν· διὸ καὶ ἐβόας· Ῥήματα ζωῆς αἰωνίου, ἔχεις Κύριε, ὁ τῆς ζωῆς ταμιοῦχος· ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ δι' ἡμᾶς σὰρξ γενόμενος, ἵνα σώσης ὃν ἐπλασας. Αὐτὸν ἰκέτευε δεόμεθα, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε, Πέτρε Ἀπόστολε.

ᾠχος γ΄.

Τίς κατ' ἀξίαν τιμήσει, τὸν παρὰ Χριστοῦ σε λαμπρῶς τιμηθέντα, θεομακάριστε Ἀπόστολε; ὑπερφυέσι γὰρ ἐμεγαλύνθης δωρεαῖς, καὶ μεγάλων θαυμάτων αὐτουργός, μειζόνων δὲ ἔργων ἐργάτης, ὡς ἡ τοῦ Σωτῆρος ἐπαγγελία, ἐν αὐτῷ ἐχορημάτισας· ὅτι καὶ ἡ σκιά σου μόνῃ, πάθῃ ποικίλα ἐθεράπευσε· καὶ τὴν οἰκουμένην διελθὼν, τῆς εὐσεβείας τὸν λόγον ἐκήρυξας, ἐσκοτισμένοις ἔθνεσι· καὶ τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ, σύμμορφος γενόμενος, τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπαξίως τετύ-

χηκας. Αὐτῆς καὶ ἡμᾶς ἀξίωσον, θεοδέκτοις λιταῖς σου, Πέτρε Ἀπόστολε.

Ἦχος δ'.

Τοῦ Εὐαγγελίου τῆς χάριτος, τὰ ἀγαθὰ κηρύττων, καὶ τῆς αἰωνίου σωτηρίας, τὸν λόγον εὐαγγελιζόμενος, ὡς φῶς ἐπέστης τοῖς ἔθνεσι, καὶ τῆς ἀθείας τὸν ζόφον ἤλασας, διδαχῶν ταῖς ἀκτίσι· καὶ ὡς ἐκφάντωρ τῶν οὐρανίων, καὶ τῆς ἀληθείας διδάσκαλος μέγας, πρὸς υἰοθεσίας θεϊκῆς μετουσίαν, καὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν, τοὺς ἐγγύς καὶ πόρρω διήγειρας· μαρτυρικῶς δὲ τὸν δρόμον τελέσας, ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ, τῷ Διδασκάλῳ Χριστῷ παρέστηκας· Ὡ μὴ παύση πρεσβεύων, ῥύεσθαι ἡμᾶς πάσης θλίψεως, Πέτρε Ἀπόστολε.

Δόξα. Ὁ αὐτός.

Τῶν Ἀποστόλων τὴν ἀκρότητα, Πέτρον τὸν κορυφαῖον Μαθητὴν τοῦ Χριστοῦ, πᾶσα τάξις καὶ ἡλικία ἀνθρώπων, χρεωστικῶς μακαρίσωμεν· Οὗτος γὰρ ὁ μακάριος, μακαρισμοῦ θείου ἠξίωται, ὡς παρὰ Πατρὸς λαβὼν τὴν ἀποκάλυψιν, καὶ Υἱὸν Θεοῦ τοῦ ζῶντος σύνθρονον, τὸν Χριστὸν ὡμολόγησεν· ἔθεν παρ' αὐτοῦ παρρησία ἤκουσε· Σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ, οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἄδου, οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. Ἀλλ' ὦ θεομακάριστε Ἀπόστολε, ἐν ταύτῃ τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ, διαφύλαξον ἡμᾶς, ὡς ἂν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ε'κ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε, εὐλογημένη Θεοτόκε, ἵνα σε δοξάζωμεν τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἰς τὸν Στίχον.

Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις τῶν Ἀποστόλων κρηπίς, καὶ κορυφαῖος ἀληθῶς καὶ πρωτόθρονος· ὁ φίλος Χριστοῦ ὁ μέγας, ὁ παρ' αὐτοῦ μυστικῶς, τὰς πλουσίας δόσεις τὰς τῆς χάριτος, ἀμέσως δεχόμενος, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πέρασιν, τῆς εὐσεβείας, ἀπαυγάζων τὴν ἔλλαμψιν, θείους δόγμασι, καὶ θαυμάτων δυνάμεσι· Πέτρε θεομακάριστε, ἡ πέτρα τῆς πίστεως, τῆς οἰκουμένης ἀπάσης, ὁ θεηγόρος διδάσκαλος. Χριστὸν ἐκδυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος...

Χαίροις ὁ Μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ, ὁ οἰκειότατος αὐτῷ καὶ θερμότατος, ἀγάπη τελειοτάτη, καὶ ὀλοτρόπω σπουδῇ, καὶ λόγοις καὶ ἔργοις καὶ κινήμασι· ταμεῖον οὐράνιον, διδασμάτων τῆς χάριτος, ῥήτωρ ὁ θεῖος, ἐπιπνοίας τῆς ἀνωθεν, στόμα εὐσημον, τῆς βροτῶν ἀναπλάσεως· Πέτρε θεομακάριστε, Ἀγγέλων ἐφάμιλλε, τῆς ἀφθαρσίας χειμάρρους, ἄρδων τῆς γῆς ἅπαν πρόσωπον. Χριστὸν ἐκδυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ...

Χαίροις ὑφηγητὰ ἱερέ, τῆς διαθήκης τῆς καινῆς ἧς διέθετο, ἀνθρώπων εἰς σωτηρίαν, ὁ δι' ἡμᾶς σὰρξ ὄφθεις, καὶ παθὼν ἀτρέπτως Λόγος ἀναρχος· αὐτόπτα καὶ μέτοχε, λειτουργὲ καὶ διάκονε, τῆς τοῦ Σωτῆρος, ἀνεκφράστου κενώσεως, καὶ συγκάθεδρε, τῆς μελλούσης ἐτάσεως, Πέτρε θεομακάριστε, πολύφωτε ἥλιε, ὁ ἐκ Σιών ἀνατείλας, καὶ καταυγάσας τὴν σύμπασαν, φωτὶ ἀληθείας, δι' οὗ λέλυται τοῦ ψεύδους, νῦν ἡ καχέσπερος.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Ως ἔμφυχος οὐρανός, τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης, τοῦ ἐπὶ γῆς φανέντος, ἐκδιηγούμενος τοῖς ἔθνεσιν, ὠφθης Δαβιτικῶς, Πέτρε Ἀπόστολε· εἰς πᾶσαν γὰρ τὴν γῆν, ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος σου, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, τῶν ῥημάτων σου ἢ δύνამις· τῆς εὐσεβείας γὰρ τὸ μέγα μυστήριον ἐκήρυξας, δι' οὗ εὗρατο κόσμος, ζωὴν αἰώνιον, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ανύμφευτε Παρθένε, ἡ τὸν Θεὸν ἀφράστως συλλαβοῦσα σαρκί, Μήτηρ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, σῶν οἰκετῶν παρακλήσεις δέχου Πανάμωμε· ἡ πᾶσι χορηγοῦσα, καθαρισμόν τῶν πταισμάτων, νῦν τὰς ἡμῶν ἰκεσίας προσδεχομένη, δυσώπει σωθῆναι πάντας ἡμᾶς.

Νῦν ἀπολύεις, τὸ Τρισάγιον, καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τὴν κλῆσιν δεξάμενος, παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, πρωτόθρονος πέφηνας, τῶν Ἀποστόλων αὐτοῦ, καὶ πέτρα τῆς πίστεως· ὄθεν ὡς τῶν ἀρρήτων, κοινωνὸς καὶ αὐτόπτης, πᾶσιν εὐηγγελίσω, σωτηρίας τὸν λόγον· διό σε μεγαλύνομεν, Πέτρε Ἀπόστολε.

Θεοτοκίον.

Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον, καὶ Ἀγγέλοις ἄγνωστον μυστήριον, διὰ σοῦ Θεοτόκε, τοῖς ἐπὶ γῆς πεφανέρωται· Θεὸς ἐν ἀσυγχύτῳ ἐνώσει σαρκούμενος, καὶ Σταυρὸν ἐκουσίως ὑπὲρ ἡμῶν καταδεξάμενος· δι' οὗ ἀναστήσας τὸν Πρωτόπλαστον, ἔσωσεν ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΟΝ

Μετὰ τὴν α΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α΄. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ως φίλον σε Χριστοῦ, καὶ Ἀπόστολον μέγαν, καὶ πέτραν ἀρραγῆ, τῆς σεπτῆς Ἐκκλησίας, Ἀπόστολε πρωτόθρονε, εὐφημοῦντες βοῶμέν σοι· Ἡμῖν ἄνοιξον, τῆς βασιλείας τὰς πύλας, ὡς δεξάμενος, παρὰ Χριστοῦ θεῖε Πέτρε, τὰς κλεῖδας τῆς χάριτος.

Θεοτοκίον.

Ο Ἄλογος τοῦ Θεοῦ, οὐδαμῶς ἐχωρίσθη, τῶν κόλπων τοῦ Πατρός, οἷα σύνθρονος τούτου, καὶ ὅλος κατεσκήνωσε, τῇ ἀχράντῳ νηδύϊ σου, μορφωσάμενος, ἡμῶν τὴν φύσιν ἀτρέπτως, καὶ διέσωσε, τὸν ἀπολλύμενον κόσμον, Παρθένε δι' ἔλεος.

Μετὰ τὴν β΄ Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Σαγήνη τῶν λόγων σου, οἷα σοφὸς ἀλιεύς, πρὸς θεῖαν ἐπίγνωσιν, πρὸς ἀθείας βυθοῦ, τὰ ἔθνη ἀνείλκυσας· σὺ γὰρ ἐκ Παλαιστίνης, διελθὼν λαοὺς πλείστους, ἔλαμψας ἐν τῇ Δύσει, ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀθλήσας, καὶ δόξης τῆς οὐρανοῦ, Πέτρε μετέσχηκας.

Θεοτοκίον.

Θεὸν τὸν ἀσώματον, σωματωθέντα ἐκ σοῦ, ἀφράστως κύησασα, δίχα τροπῆς καὶ φυρμού, Παρθένε Πανάμωμε, ἔλυσας τῆς ἀρχαίας, καταδίκης τὸν κόσμον, ἠνοιξας δὲ τοῖς πᾶσι, σωτηρίας εἰσόδους, τοῖς πίστει μεγαλύνουσι, τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τῶν Ἀποστόλων πρωτοκάθεδρος ὄφθης, τῆς Ἐκκλησίας δὲ θεμέλιος πέτρα, ὡς ἐμφανῶς ὁ Κύριος προεῖρηκε, Πέτρε παμμακάριστε, ὑποφῆτα τῶν ἄνω, οἰκονόμη ἄριστε, τοῦ τῆς χάριτος πλούτου, καὶ λειτουργεῖ τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὃν ἐκδυσώπει, ὑπὲρ τῶν τιμώντων σε.

Θεοτοκίον.

Τὸν προαιώνιον καὶ ἀναρχον Λόγον, μορφῇ βροτεία χρονικῶς τετοκυῖα, ἀναλλοιώτως Κόρη ὑπὲρ ἔνοιαν, ὄφθης ὑπερέχουσα, τῶν κτισμάτων ἀπάντων, σκέπη δὲ καὶ στήριγμα, καὶ προσφύγιον κόσμου· ὅθεν σοι πάντες κράζομεν θερμῶς· Σῶζε Παρθένε, τοὺς σὲ μεγαλύνοντας.

Τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον.

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ...

Εὐαγγέλιον τὸ ια' Ἑωθινόν.

Ὁ Ν'. Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου...

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β'.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...

Τοῦ Παρακλήτου τὴν χάριν ἐκδυσάμενος, Πέτρε κορυφαῖε τῶν ἐνδόξων Ἀποστόλων, ἐκ τῆς Σιών ἐξῆλθες, ὡς φωστὴρ παγκόσμιος, τὴν τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίαν κηρύττων τοῖς πέρασι, καὶ ἐκ πλάνης τῶν εἰδώλων ἐπιστρέφων ἔθνη καὶ λαοὺς, λατρεύειν Θεῷ ζῶντι, ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς· καὶ καλῶς τελέσας, τὴν δοθεῖσαν ἐξουσίαν, ἐπαξίως ἐδοξάσθης, ἐν τῇ ἄνω βα-

σιλεία· αὐτῆς καὶ ἡμᾶς ἀξίωσον, ταῖς πρὸς Χριστὸν
προσβείαις σου.

Εἶτα οἱ Κανόνες, τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἀποστόλου.

Κανὼν τοῦ Ἀποστόλου, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς·

«Σὺ εἶ Πέτρος τῆς πίστεως πέτρα. Γερασίμου».

Ῥδὴ α'. Ἦχος α'. Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος δεξιὰ.

Στόματι ὑμνήσαι γεηρῶ, τῶν Ἀποστόλων τὸν πρό-
κριτον Κύριε, Πέτρον τὸν πανάριστον, ἐπιχειρῶν
ἐξαίτουμαι τὴν χάριν σου, ἣν μοι δίδου Λόγε, λόγον
σοφίας βραβεύων μοι.

Υψος μυστηρίου τοῦ φρικτοῦ, τῆς ἀπορρήτου τοῦ
Λόγου κενώσεως, Πέτρε ὡς ἐπέγνωκας, ἀνεν-
δοιάστῳ καρδίᾳ Ἀπόστολε, τούτῳ ἐκολλήθης, τὰ ὑπὲρ
λόγον μυούμενος.

Ελιπες τὰ δίκτυα εὐθύς, ὡς τῆς φωνῆς τοῦ Σωτῆρος
ἀκήκοας, καὶ θερμῶ τῷ ἔρωτι, κατηκολούθησας
τούτου τοῖς ἔχνεσιν, ἀλιεύς ἀνθρώπων, πρὸς σωτηρίαν
γενόμενος.

Θεοτοκίον.

Ινα ἀναπλάσῃ τὸν Ἀδάμ, νέος Ἀδάμ ἐξ ἀχράντων
αἱμάτων σου, ὦφθη Παναμώμητε, ὁ πρὸ αἰῶνων
Θεὸς ἀγαθότητι, καὶ τῆς ἀφθαρσίας, ἡμῖν τὰς τρίβους
ἐγνώρισε.

Ῥδὴ γ'. Ὁ μόνος εἰδώς.

Πηγῆ τῆς σοφίας προσελθὼν, Ἀπόστολε μακάριε,
τῷ σαρκωθέντι Λόγῳ ἐπόμενος, καθαρωτάτη
καρδίᾳ ἐνδοξε, οὐρανίου γνώσεως, καὶ σοφίας κρείτ-
τονος, τὰ ζωήρρυτανάματα ἤντηλθας.

Εὶς ὕψος ἀνῆλθες ἀρετῶν, τὰ θεῖα παιδευόμενος,
παρὰ Κυρίου τοῦ Διδασκάλου σου, οὗ καὶ τὴν

ἐνδοξον Μεταμόρφωσιν, ἐν Θαβὼρ ἐώρακας, Πέτρε
παμμακάριστε, καὶ φωνῆς τῆς Πατρῶας ἀκήκοας.

Τὴν ἄνωθεν παρὰ τοῦ Πατρός, ὡς καθαρὸς τῷ
πνεύματι, λαβὼν Ἀπόστολε ἀποκάλυψιν, ἐν παρ-
ρησία Χριστῷ ἐκραύγαζες· Σὺ Υἱὸς συνάναρχος, καὶ
ὠράθης ἄνθρωπος, Θεοῦ ζῶντος ὑπάρχεις Φιλάνθρωπε.

Θεοτοκίον.

Ρημάτων σεμνῆ Προφητικῶν, καὶ τύπων τῶν ἐν
γράμματι, τὸν ἐν συμβόλοις πάλαι λαλήσαντα,
Θεὸν τεκοῦσα ὑπὲρ κατάληψιν, ὥφθης ἐπισφράγισμα,
Παρθένε καὶ πλήρωμα· διὰ τοῦτο ὑμνοῦμεν τὴν δόξαν
σου.

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τὴν σοφίαν τὴν ἄνωθεν εἰληφώς, ὡς αὐτόπτης τοῦ
Λόγου καὶ κοινωνός, λαμπρῶς ἀνεκήρυξας, τοῦ
Κυρίου τὴν σάρκωσιν, καὶ τοὺς ἐσκοτισμένους, λαοὺς
καθωδήγησας, πρὸς φῶς θεογνωσίας, καὶ λόγοις καὶ
θαύμασιν· Ὅθεν ὡς κλειδοῦχος, οὐρανῶν βασιλείας,
αὐτῆς ἡμῖν ἄνοιξον, τὰς εἰσόδους δεόμεθα, Πέτρε
Ἀπόστολε, πρεσβεύων ἐκτενῶς τῷ Χριστῷ, τῶν πται-
σμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν
ἀγίαν μνήμην σου.

Θεοτοκίον.

Σαρκωθεὶς ἐξ αἱμάτων σου τῶν ἁγνῶν, ὁ Ὑπέρθεος
Λόγος καὶ παντουργός, διπλοῦς κόσμῳ πέφηγε, μὴ
τραπείς ὅπερ πέφυκε, καὶ τῆς οἰκονομίας, αὐτοῦ τὸ μυ-
στήριον, Θεοπρεπῶς πληρώσας, τὸν ἄνθρωπον ἔσωσεν·
Ὅθεν Θεοτόκον, ἀληθῶς καὶ κυρίως, ὑμνοῦντές σε
Πάναγνε, σωτηρίαν καρπούμεθα, τῇ θερμῇ μεσιτείᾳ
σου· Σὺ γὰρ ἐκτενῶς δυσωπεῖς, τὸν Υἱόν σου καὶ Θεὸν
καὶ Κύριον, ἰλασμόν ἡμῖν δοῦναι, καὶ χάριν καὶ ἔλεος.

Ῥδὴ δ'. Ὅρος σε τῇ χάριτι.

Ο ἄλην τὴν τοῦ Πνεύματος, αὐγὴν εἰσδεξάμενος, ἐπιφοιτήσασαν σοφέ, πυρίναις γλώσσαις θαυμαστῶς, πυρίπνοος γέγονας, καὶ θεοφθόγγῳ σου γλώσση ἐκήρυξας, τοῖς Ἰουδαίοις Χριστοῦ τὴν Θεότητα.

Σύντρομοι ἐώρων σε, τὸν πρῶην ἀγράμματον, δημηγοροῦντα ἐμφανῶς, τὰ μεγαλεῖα τοῦ Χριστοῦ, Ἑβραίων τὸ σύστημα, καὶ τῷ σῶ λόγῳ Κυρίῳ προσέδραμον, ψυχαὶ τρισχίλιοι Πέτρε Ἀπόστολε.

Τὸν λόγον τῆς χάριτος, κηρύττων Ἀπόστολε, θαυματουργεῖς ξενοπρεπῶς, τοῖς προσιούσί σοι πιστῶς, καὶ πάντες ἐξίσταντο· ὅτι καὶ μόνη σκιά τοῦ σοῦ σώματος, παντοσειδεῖς ἀσθενείας ἐδίωκε.

Θεοτοκίον.

Η ἄλιον κυήσασα, Παρθένε τὸν ἄδυτον, ἐν ὁμοιώματι βροτῶν, εἰς ἀνακαίνισιν ἡμῶν, αὐτοῦ ταῖς λαμπρότησι, τὴν σκοτισθεῖσαν ψυχὴν μου καταύγασον, φωτιστικαῖς σου πρεσβείαις καὶ σῶσόν με.

Ῥδὴ ε'. Ὁ φωτίσας τῇ ἐλλάμφει.

Σωτηρίαν αἰωνίαν εὐαγγελιζόμενος, καὶ τῆς ἄνω βασιλείας ἀγαθὰ τὰ αἶδια, ἔδραμες τὴν κτίσιν ἀληθῶς, Ἀπόστολε θεόπτα, Χριστοῦ κηρύττων τὴν σάρκωσιν.

Πόλεις πλείστας διελθὼν τῷ πανσόφῳ κηρύγματι, κατεφώτισας θεόπτα καὶ Χριστῷ καθωδήγησας, καὶ ἐν Πόντῳ Πέτρε γεγονῶς, τὸ φῶς τῆς εὐσεβείας, τοῖς ἐν τῇ πλάνῃ ἀνέτειλας.

Ιἄτρεύων ἀσθενείας τῷ σῶ λόγῳ Ἀπόστολε, καὶ τὴν χάριν τοῦ Σωτῆρος τοῖς αἰτοῦσι δωρούμενος, ἡγειρας Αἰνέαν τὸν χωλόν, καὶ Σίμωνα τὸν μάγον, θαυματουργῶν ἐξωλόθρευσας.

Θεοτοκίον.

Σὺ προστάτις μου ὑπάρχεις καὶ προσφύγιον Ἄκροντες· διὸ ρῦσαί με Παρθένε τῆς μανίας τοῦ δράκοντος, καὶ τῆς μετανοίας τῷ φωτί, καταύγασον τὸν νοῦν μου, ἐσκοτισμένον τοῖς πάθεσι.

Ῥδὴ στ'. Ἐκύκλωσεν ἡμᾶς.

Ταῖς σαῖς πρὸς τὸν Διδάσκαλον δεήσεις, χρησάμενος Ἀπόστολε, ἐγείρεις τὴν θανοῦσαν Ταβιθά, καὶ τοῖς δι' αὐτὴν θρηνοῦσι δέδωκας, ταύτην σοφέ, ὡς ἐλεήμονα καὶ φιλόπτωχον.

Ε'ν φυλακῇ Ἑρώδης σε κατέκλεισε, βουλόμενος φονεῦσαί σε, ἀλλ' Ἀγγελός σοι θεῖος ἐπιστάς, οἷα ἰσαγγέλῳ Πέτρε ἔνδοξε, ἐκ τῶν δεσμῶν, θεαρχικῇ σε ροπῇ ἐρρύσατο.

Ω'ς θεῖος Μαθητῆς καὶ φίλος γνήσιος, καὶ μιμητῆς πανάριστος, Χριστοῦ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, τούτου προσταγῇ Πέτρε ἐβάδισας, ὡς ἐν ξηρᾷ, ἐν τῇ θαλάσῃ ἀκαταπόντιστος.

Θεοτοκίον.

Σαρκὸς ἐν εἶδει Ἄκροντες ἐκήσας, Θεὸν τὸν Ὑπερούσιον, καὶ τῆς Εὐας τὴν ἀράν καὶ τὸν κλαυθμόν, τῇ φρικτῇ λοχείᾳ σου κατέπαυσας· σὺ γὰρ Ἀγνή, ὠφθης πρὸ τόκου καὶ μετὰ γέννησιν.

Κοντάκιον. Ἦχος β'. Τοῖς τῶν αἱμάτων σου.

Ω'ς Ἀποστόλων τῶν θείων πρωτόθρονος, καὶ μαθητῆς τοῦ Σωτῆρος θερμότατος, ἀπαύστως δυσώπει τὸν Κύριον, λυτροῦσθαι ἡμᾶς πάσης θλίψεως, Ἀπόστολε Πέτρε πανεύφημε.

Ὁ Οἶκος.

Ὡς ἐξουσίαν εἰληφώς, παρὰ Χριστοῦ θεόφρον, τοῦ ἀφιέναι τὰ δεσμά, ἁμαρτιῶν ποικίλων, λῦσόν μου τὰ πλήθη τῶν κακῶν, καὶ σύνδησόν με στοργῇ τῇ ζωοποιῶ, τοῦ πάντων εὐεργέτου· σὺ γὰρ τοῦτον ἰδὼν ἐπὶ γῆς, βροτείας ἐπιλειημένον σαρκός, ἐπτερώθης τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ τῇ γλυκεῖα, καὶ ἠκολούθησας αὐτῷ ζέοντι πνεύματι· καὶ συνὼν καὶ συγκοινωνῶν αὐτῷ, ἐμυήθης παρ' αὐτοῦ τὸ ὕψος καὶ βάθος, καὶ μῆκος καὶ πλάτος τῆς ἀπορρήτου αὐτοῦ σαρκώσεως, καὶ τὴν οἰκουμένην ἐζώγησας, δικτύοις λογικοῖς, πρὸς θεογνωσίας ἐπίγνωσιν, ὡς ἀλιεὺς θεόσοφος, καὶ εὐσεβείας ὑψηγῆτης διαπρύσιος, καὶ μυστολέκτης τοῦ Εὐαγγελίου τῆς χάριτος, Ἀπόστολε Πέτρε πανεύφημε.

Συναξάριον.

Τῇ κη' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Μνήμη τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου καὶ πρωτοκορυφαίου Πέτρου*.

Στίχ. Ποία σε γλῶσσα βροτῶν ὑμνήσει Πέτρε

Ὅνπερ ὁ Κτίστης ἐμακάρισε πάντων ;

Εἰκάδι ὀγδοάτῃ Πέτροιο μέγα κῦδος χρὴ ὕδειν.

Ταῖς αὐτοῦ πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ὡδὴ ζ'. Σὲ νοητήν.

Πῦρ νοερόν, φέρων ἐν καρδίᾳ σου, τῆς ἀγαπήσεως Χριστοῦ, ὡπερ ἄνθραξ θείου πυρός, ἐκ Σιῶν ἐξέδραμες, καὶ τὴν κτίσιν ἅπασαν, διαδραμῶν κατενέπρησας, τῆς ἀθείας τὴν ὕλην, Πέτρε θείῳ κηρύγματι.

* Ἡ μνήμη αὐτοῦ ἀπαντᾷ εἰς ἀρχαῖα Συναξάρια.

Ε'κ τοῦ βυθοῦ, τῆς ἀπάτης εἴλκυσας, πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν Χριστοῦ, ἔθνη πάμπολλα καὶ λαούς, ἐν Συρία ἔνδοξε, Πόντῳ καὶ Ἀσία τε, καὶ Βιθυνία Ἀπόστολε, τῆς εὐσεβείας κηρύξας, Πέτρε τὸ Εὐαγγέλιον.

Τὴν τῶν ἐθνῶν, θύραν σοι ἠνέφξε, πρὸς ἀληθείας φωτισμόν, ὁ Διδάσκαλος Ἰησοῦς, μυστικῶ θεάματι ὄθεν τῷ βαπτίσματι, πανοικεσία Κορνήλιον, υἱοθετεῖς τῷ Κυρίῳ, Πέτρε θεομακάριστε.

Ρώμης σοφέ, τῆς μεγίστης πόλεως, μέγας φωστήρ ἀναδειχθείς, ἀπεδίωξας ἐξ αὐτῆς, σκότος τὸ ὄλεθριον, αἴγλη θείας χάριτος, καὶ τοὺς ἐν Δύσει ἐτέλεσας, καὶ κοινωνοὺς καὶ μετόχους, ἀνατολῆς τῆς χάριτος.

Θεοτοκίον.

Α'πὸ παθῶν, κοπρίας ἀνάστησον, τὴν πεπτωκυῖάν μου ψυχὴν, Θεοτόκε Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν νοῦν μου κάθαρον, πάσης ματαιότητος, τῷ φωτισμῷ τῆς σῆς χάριτος, ἵνα ὑμῶ καὶ δοξάζω, τὴν σὴν μεγαλειότητα.

Ῥδὴ γ'. Ἐν καμίνῳ Παῖδες.

Γεωργία λόγων τῶν σοφῶν, ψυχὰς τὰς χερσωθείσας, ἐκάθηρας θεορρῆμον, καὶ βλαστάνειν τοὺς καρπούς, αὐτὰς παρεσκευάσας, εὐσεβείας καὶ ἀπάσης ἀρετῆς, πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου ὃν ὑπερυψοῦμεν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ε'πὶ πᾶσαν ἔδραμε τὴν γῆν, ὁ φθόγγος τῶν σῶν ῥημάτων, κατὰ Δαβὶδ τὸν θεῖον, καὶ ἡ δύναμις τῶν σῶν, θαυμάτων Ἀπόστολε, καταυγάζει πάντα τὰ πέρατα Πέτρε τοῦ Χριστοῦ γὰρ τὴν θεῖαν, σάρκωσιν κηρύττεις, τοῖς οὖσιν ἐν τῇ πλάνῃ.

Ρῆμασί σου ὄρθωται χολός, ὁ ἐκ μητρὸς κοιλίας, Σαπφείρα καὶ Ἀνανίας, τῆς δικαίας τοῦ Θεοῦ, ὀργῆς ἐπειράθησαν, καὶ πάντας κατέλαβε φόβος μέγας,

ὄρωντας διὰ χειρῶν σου, τέρατα καὶ σημεῖα, ἐνεργούμενα Πέτρε.

Θεοτοκίον.

Ανωτέρα ὠφθης Χερουβίμ, τεκοῦσα ὑπὲρ φύσιν, Ἀγγέλων τὸν Βασιλέα, καὶ Δεσπότην τοῦ παντός, Παρθένε Πανάμωμε· ἐντεῦθεν ὕμνολογεῖ σε ἅπανσα κτίσις, καὶ χαῖρέ σοι κραυγάζει, Κεχαριτωμένη, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ῥδὴ θ'. Τύπον τῆς ἀγνῆς.

Στόμα τοῦ Θεοῦ γενόμενος, ψυχὰς ἀνθρώπων ἐρρύσω τῆς ματαιότητος, τῷ κηρύγματι, τῆς εὐσεβείας Ἀπόστολε, καὶ Χριστῷ σεσωσμένους προσήγαγες, Ἀπόστολε θεόπτα, τοὺς πειθαρχήσαντας τῷ λόγῳ σου.

Ινα τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα, τὸ ὑπὲρ πᾶν Ἀπόστολε Πέτρε ὄνομα, ἐν ᾧ λύτρωσις, καὶ σωτηρία αἰώνιος, πάση κτίσει κηρύξης διέδραμες, λαοὺς πολλοὺς καὶ πᾶσι, τὸ φῶς τῆς χάριτος ἐξέλαμψας.

Μέγας τοῦ Χριστοῦ Ἀπόστολος, ὡς ἀληθῶς ἐδείχθης Πέτρε θεόληπτε, καὶ μεγάλοις σου, καὶ ἱεροῖς κατορθώμασι, διαπρέψας μέγਾਲως ἐδόξασας, Χριστοῦ τὰ μεγαλεῖα, τοῦ θαυμαστῶς σε μεγαλύναντος.

Ομβροῖς τῶν πολλῶν χαρίτων σου, τὴν χερσωθεῖσαν ψυχὴν μου Πέτρε κατάρδευσον, πρὸς ἐκβλάστησιν, καρποφορίας τῆς κρείττονος, καὶ πταισμάτων μοι αἵτησαι ἄφεςιν, ὡς προσφορὰν εὐώδη, τοῦτον τὸν ὕμνον μου δεχόμενος.

Θεοτοκίον.

Υψος τῆς φρικτῆς λοχείας σου, τίς ἐρμηνεύσει Κόρη Θεοχαρίτωτε; σὺ γὰρ τέτοκας, ὑπερφυῶς μετὰ σώματος, νὸν τὰ σύμπαντα δημιουργήσαντα, λυτρούμενον τὸν κόσμον, ἐκ τῆς ἀρχαίας παραβάσεως.

Ἐξαποστειλάριον. Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἀστροῖς.

Τὸν κορυφαῖον πάντες, τῶν Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, ὡς βάσιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πέτραν ὄντα ἀρραγῆ, στέψωμεν ἄσμασι θείοις, Πέτρον τὸν μέγαν προφρόνως.

Θεοτοκίον.

Τὸν Ζωοδότην Λόγον, κήσασα μετὰ σαρκός, ἐκαίνισας τὴν φθαρεῖσαν, οὐσίαν Κόρη τῶν βροτῶν· διό σε ὑμνολογοῦμεν, Ὑπεραγία Παρθένε.

Εἰς τοὺς Αἴνους.

Ἰστώμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγμαίων.

Χριστοῦ τῇ κλήσει προθύμως κατηκολούθησας, καταλιπὼν τὰ πάντα, θερμοτάτη καρδία, καὶ ὠφθης τῶν ἀνθρώπων σαγηνευτής, καὶ Ἀπόστολος μέγιστος, ὡς ὁ Διδάσκαλος ἔφη Πέτρε σοφέ, μνηθεὶς τὰ ὑπὲρ ἔννοιαν.

Χριστῷ ἐπόμενος Πέτρε θερμῷ σου ἔρωτι, καὶ κοινωνῶν ἀμέσως, τῇ αὐτοῦ ἐπιλάμψει, τὴν τούτου ἐμνήθης ὡς καθαρός, ὑπὲρ ἔννοιαν σάρκωσιν, καὶ οἰκονόμος ἐδείχθης περιφανής, μυστηρίων τῶν τῆς χάριτος.

Τοῦ Παρακλήτου τὴν χάριν λαμπρῶς δεξάμενος, ἐν ὑπερώῳ Πέτρε, πυριμόρφῳ ἐν γλώσση, ἐκήρυξας τοῖς ἔθνεσιν ἐμφανῶς, οἷα ῥήτωρ οὐράνιος, τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας τε καὶ ζωῆς, τὸ ἐξ ὕψους Εὐαγγέλιον.

Τῆς βασιλείας τῆς ἄνω τὰς κλεῖς Ἀπόστολε, λαβὼν παρὰ Κυρίου, ἡμῖν ἀνοιξον πᾶσι, τὰς πύλας ταύτης Πέτρε ταῖς πρὸς Χριστόν, ἱεραῖς μεσιτεῖαις σου, τοῖς ἐκτελοῦσι τὴν μνήμην σου τὴν λαμπράν, καὶ ὑμνοῦσι τοὺς ἀγῶνάς σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. α'.

Τῆς Ἀποστολικῆς σου ζωῆς, αἱ θεοφεγγεῖς ἀρεταί, ὡς βολίδες φωτὸς ἔλαμψαν, τῇ οἰκουμένῃ Ἀπόστολε· ὡς οὐρανὸς γὰρ λογικός, ἀστροφανέσι πράξεισι, καὶ λόγοις καὶ θαύμασι, τοῦ Εὐαγγελίου τῆς χάριτος, πρὸς τὸ θαυμαστὸν φῶς τῆς γνώσεως, τοῦ μέχρι δούλου μορφῆς κενωθέντος, πᾶσαν ψυχὴν μυσταγωγεῖς· εἰς πᾶσαν γὰρ τὴν γῆν, Δαβιτικῶς ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος σου, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματά σου, Χριστὸν κηρύττοντα, Πέτρε Ἀπόστολε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε Παρθένε, καὶ δοξάζομέν σε, οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος, τὴν πόλιν τὴν ἄσειστον, τὸ τεῖχος τὸ ἄρρηκτον, τὴν ἀρραγῆ προστασίαν, καὶ καταφυγὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δοξολογία μεγάλη καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοὶ καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἀποστόλου ἢ γ' καὶ στ' Ὠδῆ.

Ἀπόστολον τῆς ἰστ' Ἰανουαρίου,

Εὐαγγέλιον τῆς κθ' Ἰουνίου.

Κοινωνικόν. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος...

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις κορυφαῖε μύστα Χριστοῦ, Ἀπόστολε Πέτρε, Ἀποστόλων ἢ καλλονή· χαίροις οἰκονόμε, τῶν δωρεῶν τῶν θείων, καὶ πρὸς Χριστὸν μεσίτης ἡμῶν θερμότατος.

Δίστιχον.

Πέτρα με στεροῦ τῆς καρτερίας Πέτρε
Γεράσιμον στήριξον τὸν σὲ ὑμνοῦντα.

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΜΑΣ

Τὸ ἐπιτακτικὸν ἔργον μας.

Ἡ ἐνορία μὲ τοὺς ἐνορίτας της ἀποτελεῖ μίαν «κατ' οἶκον ἐκκλησίαν». Ὁ τεταγμένος ποιμὴν ἀσχεῖ τὰ καθήκοντά του τὰ τελετουργικὰ καὶ ποιμαντικὰ ἐν γένει, δι' ὧν καλλιεργουμένη ἡ ψυχὴ ἀποκτᾷ ἐπίγνωσιν καὶ ἀποβαίνει οὕτω ἀξία καὶ γιὰ τὴν «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Ἐντὸς τῆς ἐνορίας ὑπάρχουν βεβαίως καὶ τὰ «ζιζάνια», οἱ διαπράττοντες τὴν ἀμαρτίαν καὶ οἱ πεπλανημένοι.

Πρὸς αὐτοὺς μιὰ στοργικὴ ἐκδήλωσις καὶ συνετὴ μεταχείρισις πρὸς διαφώτισιν, ἀποτελεῖ καθήκον. Οὔτε ἀδιαφορία συγχωρεῖται, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀπαισιοδοξία ἐπιτρέπεται, τοσοῦτον μᾶλ-λον καθ' ὅσον ἡ πνευματικὴ πείρα διδάσκει περὶ τοῦ ἐναντίου. Τοῦτο ἄλλωστε ἔχει διαπιστωθῆ καὶ ἀπὸ τοὺς ζηλωτὰς ἐργάτας — ποιμένας — τῆς Ἐκκλησίας μας, εἰς οὓς ἐναυλοὶ ἤχουσιν οἱ θεόπνευστοὶ ποιμαντικοὶ λόγοι τοῦ Θ. Παύλου (Πράξ. κ' 18-38).

Ἡμεῖς κληθέντες, χάριτι Κυρίου, νὰ ἀσκήσωμεν καθήκοντα εἰς τοὺς ἐν Φυλακαῖς, ἠτύχησαμεν νὰ ἴδωμεν θαύματα ἐπιστροφῆς καὶ ἀναγεννήσεως ψυχῶν, εἰς ἃς ἐπέδρασε κυρίως ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐμβάθυνσις εἰς τὰς σελίδας τῆς Θεοπνεύστου Ἀγίας Γραφῆς, ἐλεηθέντες πλουσίως παρὰ Κυρίου εἰς τὸν μόχθον τῆς διακονίας τῆς μετριότητός μας.

Ἐνα ἐκ τῶν ἀπειραρίθμων τοιούτων πειραματισμῶν παραθέτω κατωτέρω, ἀκριβῶς καθὼς μοὶ ἀπεστάλη, ἐν ᾧ καταφαίνεται ἡ Γραφικὴ ἐπίδοσις καὶ ἡ ψυχικὴ ὠφέλεια.

*

«Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῶ ἀμαρτωλῶ» (Λουκ. ιη' 13).

Παντοῦ σκοτεινὰ (Ἰωάν. ιβ' 46). Μαῦρα καὶ βαρεὰ σύννεφα ἐκάλυψαν τὸν ὀρίζοντα τῆς σκέψεώς μου καὶ τὸ σκοτάδι τῆς ἀγνοίας, διὰ τὸν ἀληθινὸν δρόμον τοῦ Χριστοῦ, πού εἶχε ἀπλωθῆ γύρω μου. (Ἰωάν. η' 12, ιβ' 35-36, Α' Ἰωάν. α' 5).

Ἡ ζωὴ μὲ τὰς συνεχεῖς ἀπαιτήσεις της πρὸς ἀπόλαυσιν πάσης ἐπιθυμίας ψυχῆς τε καὶ σώματος μὲ τράβηξαν τελικὰ ἀπὸ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. ζ' 9-24, Α' Ἰωάν. β' 15, γ' 4). Ἡμονα ἀκόμη παιδί. Ζητοῦσα τὴν χαρὰ παντοῦ. Δὲν ἄργησε ὅμως ὁ σατανᾶς ν' ἀπλώσῃ τὰ βέλη του καὶ νὰ μοῦ δώσῃ ὅ,τι ἡ ψυχὴ μου ποτανοῦσε. (Λουκ. ιβ' 19). Καὶ τὸ καταρακῦλισμα ἀρχινᾷ. Ἡ ἀσωτεία ἐπέρχεται. (Λουκ. ιε' 13). Καὶ ὁ ἀκόλαστος βίος μὲ γοργὸ ρυθμὸ ἐξελίσσεται (Α' Τιμ. ε' 6), κι' ἔτσι στὰ δεκαεφτά μου χρόνια

είχα κυλισθῆ στο βουρκο τῆς κραιπάλης τῆς κοινωνίας (Ἐφ. ε' 12). Εἶχε παραγκωνισθῆ τὸ Α' Κορ. β' 14-15, Ἰάκ. α' 15, καὶ ἡ γλυκεῖα τῆς μάνας ἀγκαλιά. Τὴν δὲ ἀπεριόριστη ἀγάπη τοῦ πατέρα τὴν πέταξα. (Ἐξ. κ' 12, Ἐφ. ζ' 1-3). Καὶ ἡ ἀνώτερη μόρφωσις γιὰ ἓνα λαμπρὸ μέλλον εἶχε τελειῶς ξεχασθῆ. Γιὰ ποῦ τραβοῦσε ὅμως ἡ ἀθλία μου καὶ ταλαιπωτημένη μου ψυχῆ; Τί ἄραγε ὁ ταλαιπώρος νὰ ἐπίστευα; Θὰ ἤθελα νὰ πιστεύσω πῶς γιὰ πάντα θὰ ἤμουνα χορτασμένος τῶν ἀγαθῶν, χωρὶς νὰ περνᾷ ἔστω καὶ κατὰ φαντασίαν ἀπὸ τὸ μυαλό μου πῶς ὅλα εἶναι μάταια (Ἐκκ. α' 2). Τ' ἀγαθὰ ὅμως παρέρχονται καὶ ἡ ζωὴ τῆς φευγαλέας νιότης μένει νεκρῆ (Α' Ἰωάν. β' 15-17, Ἰωβ γ. 2-6).

Αἱ θλίψεις, αἱ στερήσεις καὶ αἱ κακουχίαι, ποῦ ὡς τώρα με εἶχαν ξεχάσει, ἄρχισαν νὰ παρελαύνουν ἐμπρός μου ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης (Ἐβρ. ιβ' 5-7). Τὸ πενταετὲς εἰς τὴν φυλακὴν κλείσιμόν μου, καὶ ὁ βραχνὰς τοῦ θανάτου ποῦ μουσφιγγε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ τὴν ψυχῆ, μ' ἔκαναν βαθεῖα νὰ πονέσω. Σανίδα σωτηρίας δὲν ἔβρισκα, ἡ ἀπελπισία ραγδαίως με κατέλαβε (Ρωμ. ζ' 24). Εἶχα παραγνωρίσει τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ (Ψαλμ. λζ' 5-6). Ἀρχίζει τότε ἡ τρομερὴ πάλη τῶν συναισθημάτων καὶ τὸ αἶσθημα τῆς βαθεῖας καταπτώσεως καὶ καταθλίψεως λόγῳ τῆς ἁμαρτίας μ' ἔκανεν νὰ βάλω ἄγρια τὴ φωνή. (Ματθ. ιδ' 30). Τὸ πνεῦμά μου ξύπνησε (Λουκ. ιε' 17). Τότε μόνον θυμήθηκα τὸν Θεὸν (Ματθ. ζ' 7-9, Πράξ. ιζ' 30, Ψαλμ. ση' 34-35, πθ' 30-33). Τότε μόνον ζήτησα τὴν βοήθειάν του (Ψαλμ. ρμε' 18), με πλήρη πεποίθησιν πῶς θὰ μοῦ τὴν ἔδινε (Ματθ. ια' 28-30, Ἰωάν. ιδ' 13-14).

Καὶ διερωτῶμαι. Τί ἄραγε εἶχε συμβῆ μέσα μου; (Ἰωάν. γ' 8). Πῶς μπόρεσα νὰ σηκώσω τὰ μάτια μου καὶ νὰ ζητήσω τὸ εὐσπλαγχνικό Του χέρι γιὰ νὰ με σηκώσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία; (Ψαλμ. λς' 9, Λουκ. ιε' 21).

Ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Λουκ. α' 35), καὶ ἡ δημιουργικὴ δύναμις τοῦ Θεοῦ (Κολ. β' 13, Α' Τιμ. β') ἔφερε μέσα μου τὴν ἀλλαγὴ ποῦ φθάνει εἰς τίς τελευταῖες ριζοῦλες τῆς ὑπάρξεώς μου, καὶ ποῦ δὲν εἶναι μία ἀπλῆ ἐξέλιξις θρησκευτικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ μία διακοπὴ οὐσιαστικὴ με τὸ παρελθόν, μία μεταβολὴ κατευθύνσεως σὲ ὅλην τὴν γραμμὴν (Ἐφεσ. β' 13).

Μὲ τίποτα τὸ ἀνώτερο καὶ ἰσχυρότερο δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῆ ἡ τωρινὴ μου μεταβολή, εἰμὴ μόνον με τὴν ἀντίθεσιν τῶν δύο ἔννοιῶν Ζωὴ - Θάνατος μπορεῖ νὰ ἐκφρασθῆ. Πέρασα μέσα ἀπὸ τὸ θάνατο (Ρωμ. ε' 2, 4, 7, 8, Γαλ. β' 20). Ἡ μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ποῦ «μαρτυρεῖ γιὰ τὸ Χριστὸ» (Ἰω. ε' 39) με ἐφώτισε.

Ἡ ἐπίγειος τοῦ Χριστοῦ ζωὴ ποῦ πέρασε ἀπὸ τὸ θάνατο στὴν Ταφὴ καὶ Ἀνάστασι, με τράβηξε τελικὰ. Ξαναζωντάνεψα. Ἀνε-

στήθηκε ένας καινούργιος άνθρωπος ἐν Χριστῷ (Γαλ. ε' 27, Β' Κορ. ε' 17), πού ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα ἔχει συνδεθῆ μαζί του, καθὼς καὶ μετὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, πού εἶναι ὁ συνδετικός κρίκος μεταξύ Χριστοῦ καὶ πιστοῦ. Πῶς μπορῶ ν' ἀμφιβάλω διὰ τὴν πλουσιοπάροχη τοῦ Πατρὸς ἡμῶν Θεοῦ ἀγάπη; (Β' Κορ. ε' 21, Ἰωάν. γ' 16, Α' Ἰωάν. δ' 9-10). Γνώρισα τὸ πλούσιον ἔλεός Του (Ψαλμ. πς' 15) καὶ τὴν μακροθυμίαν Του (Ρωμ. β' 4, Ἰεζ. λγ' 11), ἥτις μοῦδωσε τὸν καιρὸν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὰς ἀγκάλας του ὡς ἄλλος Ἄσωτος (Λουκ. ιε' 21), μετὰ πλήρη συναίσθησιν τῶν πράξεών μου καὶ μετὰ εἰλικρινῆ μετάνοιαν. Γίνομαι πλέον πραγματικὸν τέκνον Του (Ἰωάν. ιβ' 36, Λουκ. ιε' 24, Ἰωάν. α' 12-13). «Ἐάν τις θέλει νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου ἅς ἀπαρνηθῆ ἑαυτὸν, καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἅς με ἀκολουθῆ» (Ματθ. ις' 24).

Ἄλλ' ἀπ' τὴν κοινωνίαν δὲν ἔλειψαν ποτὲ οἱ ἀπιστοῦντες καὶ παραστρατημένοι καὶ ἐν τῇ ἐνορίᾳ ὑπάρχουν ἴσως καὶ πολλοὶ τοιοῦτοι ἀπὸ τοὺς ἐκ τῆς Κολυμβήθρας τοῦ Βαπτίσματος ἐξελθόντας).

*
* *

Καὶ ἐρωτᾶται, μήπως οἱ ποιμένες ἐκάμαμε πρὸς αὐτοὺς τὸ καθήκον μας (Γαλ. ε' 1) Ἄλλὰ καὶ οἱ πιστοὶ Χριστιανοὶ ὁμοίως; (Ἰακ. ε' 19-20). Ἐξηγητήσαμεν ὅλην μας τὴν προσπάθεια κατὰ τὴν πράξιν τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν παραβολὴν του «πορεύεται... ἕως εὐρῆ αὐτὸ καί... ἐπιτίθησιν... χαίρων...» (Λουκ. ιε' 4-7), (ἡ ἀναζήτησις καὶ σωτηρία τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου).

Ἐχρησιμοποίησαμεν τὸ δίκτυον τῶν Γραφῶν (Β' Τιμ. γ' 15-17, Ἐβρ. δ' 12-13); Ἡ παρατεθεῖσα ἀνωτέρω μαρτυρία καὶ αἱ τῶν ἀναγεννηθεισῶν τῶν 20 αἰῶνων ψυχῶν πιστοποιοῦν τὴν δυνάμιν των (Α' Πέτρ. α' 23). Εἶναι τοῦτο ἓνα ἐπιτακτικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλουν οἱ καιροὶ καὶ πρέπει χωρὶς καμμιᾶ ἀναβολῆ ἢ ἀμέλεια νὰ ἀναλάβωμεν ὅλοιο ἐντονώτερον. Τὸ σκότος, ἡ ἀγνοία καὶ ἡ ἀμαρτία κρατοῦν αἰχμάλωτα τὰ θύματά των. Ψυχῶν χάνονται καὶ ζητοῦν τὴν βοήθειάν μας. Ὁ Χριστὸς μᾶς στέλνει νὰ ἐργασθῶμεν σ' αὐτὲς μετὰ τὴν Γραφὴν Του ἀνοικτῆ, θέλει νὰ σωθοῦν οἱ «ὕπὲρ ὧν ἀπέθανε», προσφέροντας καὶ μία Γραφὴ ἢ Εὐαγγέλιον ὅπου δὲν ὑπάρχει.

Ἰδοὺ τίνα σκοπὸν ἔχουν αἱ γραμμαὶ μου αὗται, δι' ἃς πάντοτε θὰ εὐχαριστῶ θερμῶς τὸν φιλοξενοῦντά με «Ἐφημέριον», διότι μοῦ παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπικοινωνῶ καὶ μετὰ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργούς, συνεισφέροντας ταπεινῶς τὸ ἐκ τῆς πνευματικῆς μου πείρας καὶ ἐξαιτούμενος τὰς πρὸς Κύριον εὐχὰς των, ἀλλὰ καὶ μὴ προτιθέμενος νὰ διδάξω τοὺς πνευματικῶς ἐμπεύ-

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΑΙΓΙΝΗΣ
“ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ,”

Περὶ πάθους καὶ γιὰ τὸν ἐμπαθῆ.

Πάθος εἶναι μιὰ περίσσια ὄρμη, ἢ ὄρμη ποὺ ξεπερνᾷ τὰ λογικὰ μέτρα, ἢ ὄρμη ποὺ ξεσπᾷ, χωρὶς νὰ πειθαρχῆ στοὺς λογικοὺς. Εἶναι λοιπὸν τὰ πάθη μιὰ ἀφύσικη ὄρμη τῆς ψυχῆς, ποὺ τὴν σέρνει πρὸς τὴν ἀπειθείαν στὴ λογικὴ, ὅπως λέει ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρινός.

«Τὸ ἐξ ἐναντίον τῆ κατὰ τὴν ἀρετὴν ἀπαθεία νοούμενον, κυρίως προσαγορεύεται πάθος». Αὐτὸ ποὺ ἐννοοῦμε σὰν ἀντίθετο πρὸς τὴν ἀπάθεια τῆς ἀρετῆς, αὐτὸ κυρίως λέγεται πάθος, λέει ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης. Κι' ἄλλοῦ ἐκφράζεται μ' ἄλλο τρόπο. «Τὸ προαιρέσεως ἀπτόμενον, καὶ πρὸς κακίαν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς μεταστρέφον, ἀληθῶς πάθος ἐστίν». Αὐτὸ ποὺ ἀγγίζει τὴν ψυχὴ μας, καὶ τὴν μεταστρέφει πρὸς τὴν κακίαν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν, εἶναι πραγματικὰ πάθος.

«Πάθη ἐπιθυμίας λέγονται τὰ ὑπεκκαύματα ταύτης, οἷον τρυφή, πλοῦτος, ραθυμία, ἀργία». Πάθη ἐπιθυμίας λέγονται ὅσα χρησιμεύουν σὰν προσανάμματα τῆς π.χ. ἢ ἀπόλαυση, ὁ πλοῦτος, ἡ ὀκνηρία, ἡ ἀργία, λέει ὁ Θεόφραστος.

«Ὁ πάθει δουλεύων ἀνθρώπων ἀπάντων δουλικότερός ἐστιν». Αὐτὸς ποὺ εἶναι σκλάβος σ' ἓνα πάθος, εἶναι ὁ δουλικώτερος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, λέει ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Καὶ τὸ νὰ ὑποχωρήσῃ κανεὶς στὰ πάθη, εἶναι ἡ ἔσχατη δουλεία· ἐπειδὴ εἶναι ἡ χειρότερη σκλαβιά στὰ χειρότερα ἀφεντικά, ὅπως λέει ὁ θεῖος Κλήμης.

Τὸ πάθος, λέει ὁ Θεοφάνης, ποὺ γρήγορα τὸ ἀντιλαμβάνομαστε, εὐκόλα μπορεῖ νὰ καταπολεμήσωμε· τὸ πάθος ποὺ τὸ φυλάει κανεὶς μέσα του εἶναι ἀθεράπευτο· κι' αὐτὸ ποὺ τὸ κρατοῦμε μέσα μας πολὺν καιρὸ, εἶναι σχεδὸν ἀνίατο.

Τὰ πάθη στὴν ἀρχὴ τους εὐκόλα τὰ τιμονεύομε· ὅταν ὅμως δυναμώσουν, μᾶς ἐπιτίθενται μὲ πολλὴ δύναμη καὶ τότε ὁ πόλεμος ἐναντίον τους, γι' αὐτοὺς ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὰ παραθεωροῦν, γίνεται βαρὺς κι' ἐπικίνδυνος, ὅπως λέει ὁ Νεῖλος.

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ρους μου ἀδελφούς, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ Διδάσκαλος καὶ Κύριός μας μὲ τὴν θείαν αὐτοσύστασίν Του μᾶς διδάσκει λέγων «μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός» (Ματθ. γ' 10-11).

Ἀρχιμ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Γυρίζοντας από ένα εθνικό προσκύνημα

ΜΙΑ ΒΡΟΧΕΡΗ ΛΑΜΠΡΙΑΤΙΚΗ ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΗ ΣΤΑΝΗ ΒΟΣΚΩΝ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΣΟΥΛΙ

ΜΙΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

Λίγες μέρες μετὰ τὴν ἑορτὴ τῆς Λαμπρῆς. Ἦταν ἡ ἐποχή πού ὀλόκληρη ἡ Ἑλλάδα ἐώρταζε τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς ἀνεξαρτησίας της. Κάθε γωνία ἑλληνικῆς γῆς συνεκέντρωνε προσκυνητάς. Κι' ἐπάνω σὲ χορταριασμένους τάφους γονυκλινῆς ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ τελοῦσε νοερῶς μνημόσυνα ἡρώων καὶ ἡρωϊδῶν, πού ἀγωνίσθηκαν καὶ προσφέρανε τὴ ζωὴ τους ὡς τὴν εὐγενέστερη θυσία στὸν βωμὸ τῆς ἐλευθερίας. Ἡ Ἥπειρος ἦταν ἀπὸ τὶς περιοχὲς πού εἶχε γραφῆ ἱστορία μεγάλων ἡρωϊσμῶν καὶ θυσιῶν. Γυρίζαμε τὶς μέρες αὐτὲς ὕστερα ἀπὸ ἕνα προσκύνημά μας ἐθνικοῦ στὸ ἡρωϊκὸ Σοῦλι. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ προσκυνηματος αὐτοῦ ἕνας διαπρεπῆς καὶ ἐνθουσιώδης ἱεράρχης, πού εἶχε ἀναλύσει τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ζωῆς του ὑπηρετῶντας τὴν θρησκείαν καὶ τὴν πατρίδα του. Ἀλληλένδετα στὴ συνείδηση τῆς φυλῆς ἡ χριστιανικὴ θρησκεία καὶ ἡ ἑλληνικὴ πατρίδα. Ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ προσκύνημα αὐτὸ στὸ Σοῦλι, μᾶς ἀκολουθοῦσαν οἱ μορφὲς τῶν ἀγωνιστῶν καὶ ἡρώων. Ἡ θυσία τοῦ μοναχοῦ Σαμουήλ, πού ἐμεγαλοῦργησε στὸ Κοῦγκι, κρατοῦσε σὲ μιὰ διαρκὴ ἀνάτασι τὴν ψυχὴ μας. Οἱ ἡρωῖσμοὶ τῶν Τζαβελαιῶν καὶ τῶν Μποτσαραίων δημιουργοῦσαν στὴν ψυχὴ μας κόσμους μὲ δυνατὲς φωτερὲς ἀκτινοβολίες. Καὶ οἱ γυναῖκες τοῦ Ζαλόγγου, αἱ ἡρωῖδες μητέρες καὶ ἀδελφές καὶ σύζυγοι, πού ἐπροτίμησαν τὸν θάνατο ἀπὸ τὴν ἀπίμωσι, μᾶς ἀκολουθοῦσαν κι αὐτὲς στὴν ἐπιστροφή μας ἀπὸ τὸ ἱερὸ αὐτὸ ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ προσκύνημά μας, ἀπὸ τὸ πανύψηλον ἡρώον, μὲ τὰ τραγούδια καὶ τὸν χορὸ, μὲ τὸν ὁποῖον ξεκινοῦσαν ἄφοβα καὶ ὑπερήφανα πρὸς τὸν γκρεμνὸ. Ὁ χορὸς αὐτὸς τοῦ Ζαλόγγου κρατοῦσε τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ μας σὲ μιὰ διαρκῆ συγκίνησιν καὶ ἀνάτασι.

*

Τὸ ξεκίνημά μας ἀπὸ τὸ Σοῦλι γιὰ τὴν ἐπιστροφή μας πρὸς τὰ Γιάννινα ἦταν φωτεινὸ καὶ χαρούμενο. Ἡ ἀνοιξιὰτικὴ πασχαλινὴ ἀτμόσφαιρα μὲ τὰ μῦρα τῶν λουλουδιῶν τοῦ βουνοῦ, ἀγκαλιάζει τὶς αἰσθήσεις μας. Τὰ κουδούνια, τὰ βελάσματα τῶν προβάτων καὶ οἱ φλογέρες μακρὰ ἀπὸ τὶς γύρω στάνες, δη-

μιουργούσαν κι' αὐτὲς μιὰ θεοκριτικὴ εἰδυλιακὴ ἀτμόσφαιρα. Δὲν ἄργησε ἐν τούτοις ἡ καταχνιὰ νὰ σκεπάσῃ τὸ φωτεινὸ οὐρανὸ καὶ νὰ ξεσπάσῃ ἡ ἀπειλὴ μιᾶς δυνατῆς μπόρας. Ὁ δρόμος ποὺ ἀκολουθοῦμε ἦταν ἓνα μονοπάτι ποῦ ξανοιγότανε σὲ μερικὰ σημεῖα καὶ μᾶς φανέρωνε μικρὲς στάνες τσομπαναραίων. Τὸ σκοτάδι ἄρχισε νὰ πέφτῃ πυκνὸ γύρω. Παρὰ τὴν βροχὴ καὶ τὴν σκοτεινιά διακρίναμε ὡστόσο σὰν ἐξωτικὴ ζωγραφιὰ τὰ φωτάκια ποὺ ἀνάβανε καὶ σβύνανε στὰ μικρὰ αὐτὰ χειμαδιά. Ἐμεῖς βιαζόμεθα νὰ φτάσουμε στὸ πλησιέστερο χωριό, ποὺ ἤμασταν βέβαιοι πὼς θὰ εὕρισκαμε καταφύγιο καὶ φιλοξενία.

Σ' ἓνα μικρὸ πλάτωμα ἐνὸς ἄλλου δρόμου, ὕστερα ἀπὸ τὸ μονοπάτι ποὺ ἀκολουθήσαμε, σταματήσαμε γιὰ νὰ πάρουμε τὴν ἀνάσα μας ἀπὸ τὴν βροχὴ, ποὺ ἔδερνε τὰ πρόσωπά μας καὶ νὰ ξεκουρασθοῦν τὰ ζῶά μας, ποὺ χλιμιντροῦσαν ταλαιπωρημένα ἀπὸ τὴν κακοδρομιὰ καὶ τὴν βροχὴ. Μερικοὶ φαντᾶροι καὶ ἓνας δεκανέας ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς εἶχαν συγκεντρωθῆ καὶ αὐτοὶ μπροστὰ σ' ἓνα μεγάλο χειμαδιὸ στὸ πλάτωμα τοῦτο. Στὴν πόρτα τοῦ χειμαδιοῦ διακρίναμε μιὰ γέρικη μορφή.

—Εἶναι μακρὰ ἀκόμη τὸ χωριὸ πατριότη;

—Ὅχι καὶ τόσο παιδιὰ μου. Μὰ περᾶστε μέσα νὰ στεγνώσετε λίγο καὶ νὰ ζεσταθῆτε.

—Εὐχαριστοῦμε παπούλη. Βιαζόμαστε νὰ γυρίσουμε.

Ἡ ἐπιμονὴ ὡστόσο τοῦ γέρου ἔκανε ὅλους νὰ τὸν ἀκολουθήσωμε. Μέσα σὲ μιὰ ζεστὴ ἀτμόσφαιρα, πνιγερὴ ἀπὸ τὴν καπνιά ποὺ ἀνάδιναν τὰ κούτσουρα μιᾶς ψησταριάς, διακρίναμε μιὰ πασχαλιάτικη διακόσμηση. Κόκκινα αὐγὰ σ' ἓνα μικρὸ τραπέζι καὶ κουλουράκια ποὺ μοσχοβόλαγαν. Μπροστὰ σὲ μιὰ εἰκόνα ἔλαμπε τὸ τρεμάμενο φῶς μιᾶς καντήλας καὶ μιᾶς μισοαναμμένης πασχαλινῆς λαμπάδας.

Στὸ περιβάλλον αὐτὸ διακρίναμε ἀκόμη μιὰ γερόντισσα κι' ἓνα μικρὸ παιδάκι. Τὸ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της ἡ γερόντισσα καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸ κοιμήσῃ μὲ ἱστορίες καὶ παραμῦθια. Μὰ τὸ παιδάκι δὲν ἔκλεινε τὰ μάτια του κι' ὅλο ἔλεγε τῆς γερόντισσας νὰ τοῦ πῆ κι' ἄλλα παραμῦθια.

—Εἶναι τὸ ἐγγονάκι μου εἶπε ὁ γέρος, ποὺ μᾶς ὠδήγησε κοντὰ στὴ φωτιά, γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε καὶ νὰ στεγνώσουμε.

Ἡ γερόντισσα—ἡ γιαιγιά— ἀφῆκε τὸ παιδάκι, ποὺ σηκώθηκε μὲ μάτια γεμᾶτα περιέργεια καὶ ἦλθε κοντὰ μας.

—Καλῶς ὠρίσατε παιδιὰ μου.

—Εὐχαριστοῦμε γιαιγιά.

Κι' ὁ γέρος πιάνοντας τὴ γερόντισσα ἀπ' τὸ χέρι τὴν ἔφερε κοντήτερα πρὸς τὸ φῶς ποῦ ἀνάδιναν τὰ κούτσουρα.

—Μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ ἐζήσαμε πενήντα χρόνια σὰν περιστερία.

Καὶ στρέφοντας τὰ μάτια του πρὸς τὰ στρατιωτάκια προσέθεσε:

—Ἔτσι νὰ παντρευθῆτε καὶ ν' ἀγαπηθῆτε κ' ἔσεῖς παιδιὰ μου

Ἄστραψαν τὰ μάτια τοῦ δεκανέα ἀπὸ τὴν Ἄνατολή, ποῦ πέρασε ἀπὸ μπροστά του μιὰ νεανικὴ μορφή. Ἡ Μερσινιώ. Στὴν σκέψι ὄλων μας ζωντάνεψε ἡ εἰκόνα τοῦ σπιτιοῦ μας μὲ τὴν πασχαλινὴ ἀτμόσφαιρα καὶ τὰ ἀγαπημένα πρόσωπα.

Μὰ πρὶν προφτάσουμε νὰ σκεφθοῦμε καὶ νὰ ζήσουμε περισσότερο τὴν ἀνάμνησι αὐτὴ ἀκούσαμε ἕνα γέλιο κ' ἕνα κλάμμα μαζί. Μουσικέμενοι ἀπὸ τὴν ἀναπάντεχη ἀνοιξιὰτικη μπόρα ἔμπαιναν στὸ χειμαδιὸ ἕνας νέος τσομπάνης μὲ τὴν γυναῖκά του.

—Ἦρθαν τὰ παιδιὰ, ψιθύρισε ὁ γέρος...

Ἡ νέα γυναῖκα κρατοῦσε μιὰ μάλλινη ποδιὰ μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ἔβγαине τὸ κλάμμα, ἕνα ἀσθενικὸ κλάμμα.

—Μητέρα, εἶπε τὸ παιδάκι τρέχοντας μὲ λαχτάρια στὴ νέα γυναῖκα τῆς μητέρας του.

Ἐκεῖνη ἐσήκωσε ἕνα νεογέννητο ἀρνάκι ποῦ ἔκλαιε τρέμοντας.

—Ἡ Μπλιώρα μας τὸ γέννησε πρὶν ἀπὸ λίγα λεπτά.

Τὸ παιδάκι ἔχοροπτήδηξε μὲ δυνατὲς φωνὲς γύρω ἀπ' τὴν μητέρα μὲ τὸ νεογέννητο ἀρνάκι, ζητῶντας νὰ τὸ πάρῃ στὴν ἀγκαλιά του.

—Ὅχι ἀκόμη, ὄχι εἶπε ἡ μητέρα φέρνοντας τὸ νεογέννητο κατὰ τὴ φωτιά.

Τὸ παιδάκι κουλουριάσθηκε στὰ πόδια τῆς μητέρας του κι' ἔβλεπε μὲ ὀρθάνοιχτα μάτια τὸ μικρὸ αὐτὸ πλᾶσμα.

—Εὐτυχία νὰ γεννιέται τὶς μέρες τῆς Λαμπρῆς ἕνα ζῶο, εἶπε ὁ γέρος σκύβοντας καὶ χαϊδεύοντας τὸ μικρὸ νεογέννητο, ποῦ ἄρχισε νὰ ξεθαρρεύεται μπροστὰ στὴ φωτιά, ἀνοίγοντας δειλὰ τὰ ματάκια του.

—Ἡ εὐτυχία αὐτὴ νᾶναι σὲ ὅλους μας παιδιὰ εὐχήθηκε ἡ γερόντισσα σὲ ὅλους τοὺς ξένους, ποῦ φιλοξενοῦσε στὴ στάνη τῆς.

Ἐξω ἄρχισε νὰ δυναμώνῃ καὶ πάλι ἡ ἀνοιξιὰτικη βροχή. Ἐμεῖς παρακολουθοῦσαμε ὅλη αὐτὴ τὴν εἰκόνα τῆς στάνης μὲ ἔκστασι καὶ βαθειὰ συγκίνηση.

Ἄπὸ μακριὰ ἀκούσθηκε μιὰ τρυφερὴ φλογέρα. Τὸ νεογέν-

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ «ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ»

Ἑπὶ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Γαριζίμ, τὸ ὄρος τῆς εὐλογίας.
Γεβάλ, τὸ ὄρος τῆς κατάρας.

Ἐπάνω σὲ δυὸ βουνά, ποὺ ἦτανε κοντὰ κι' ἀπέναντι τὸ ἓνα πρὸς τ' ἄλλο, καὶ ποὺ τὸ ἓνα τὸ λέγανε Γαριζίμ, καὶ τ' ἄλλο Γεβάλ, διαχωρίσθηκεν ὅλος ὁ Ἑβραϊκὸς λαός. Καὶ τὸ μὲν ὄρος Γαριζίμ ἐρμηνεύεται σὰν ὄρος τῶν λυτρωμένων καὶ ποὺ ἐξεχωρίσθηκε γιὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ ἡ παροικία τους· τὸ δὲ Γεβάλ θεωρεῖται σὰν ὄρος αὐτῶν ποὺ διαψευσθήκανε οἱ ἐλπίδες τους καὶ ποὺ ἀποτύχανε ὄρος τοῦ πόνου καὶ τῆς θλίψης, ὅπως μᾶς διδάσκει ὁ ἐξηγητὴς Προκόπιος, ποὺ ἐγνώριζεν ἄριστα καὶ τὴν ἐγεωγράφησε τῆ θέσῃ τῶν δυὸ αὐτῶν βουνῶν· καὶ τὰ προσδιώρισε πρὸς τὸ ἀνατολικὸ μέρος τῆς Ἱερικοῦς, πέραν ἀπὸ τὸ Γαλγάλ· κι' ἀπόδειξε σφαλερῆ τὴν παράδοση τῶν Σαμαρειτῶν, ποὺ ἐνόμιζαν πὼς εἶναι γειτονικὰ στὴν πολιτεία τῶν Σικίμων καὶ στὴ Σοχέμ, ὅπου, κοντὰ στὸ πηγάδι, συνωμίλησεν ὁ Κύριος μὲ τὴν Σαμαρειτίδα.

Ἐπάνω λοιπὸν στὰ δυὸ αὐτὰ βουνά διαχωρισθήκανε σὲ διάφορα μέρη οἱ δώδεκα φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ. Δώδεκα δηλαδὴ φυλὲς ἐπάνω στὸ Γαριζίμ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον

νητο χοροπήδαγε στὰ χέρια τῆς νέας γυναίκας ποὺ ἔμελλε τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Καὶ τὸ παιδάκι χτυποῦσε τὰ χέρια του μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ φωνάζοντας.

—Γιαγιά! Γιαγιά!

Καὶ ὅλοι μαζί οἱ προσκυνητὲς τοῦ ἱεροῦ προσκυνήματος τοῦ Σουλιοῦ καὶ οἱ στρατιῶτες ποὺ κατέφυγαν κι' αὐτοὶ στὴν φιλόξενη στάνη ἄρχισαν νὰ φέλνουν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Ποτὲ δὲν αἰσθανθήκαμε ἴσως τέτοια συγκίνησι.

κατόπιν θὰ ἐκηρύττονταν οἱ εὐλογίες γι' αὐτοὺς ποὺ σέβονται καὶ φυλάσσουν τὶς ἐντολὲς τοῦ Κυρίου. Καὶ δώδεκα πάλιν φυλές, ἐπάνω στὸ Γεβάλ, ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ ξεχύνονταν οἱ κατάρεις γιὰ τοὺς παραβάτες.

Μισοί, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος· καὶ μισοὶ κι' ἀπὸ τ' ἄλλο. «Καὶ δώσεις τὴν εὐλογίαν ἐπ' ὄρους Γαριζίμ, καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὄρους Γεβάλ». (Δευτ. ια', 29). Ἄραγε ἰσάριθμα ἦτανε τὰ πλήθη ποὺ καταξιωθῆκανε τὴν εὐλογία, κι' ἐκεῖνα ποὺ καταδικασθῆκανε σὲ κατάραι; Ἄλλοίμονο! Ἐκεῖνο, τό, «πολλοὶ μὲν οἱ κλητοί, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί» (Ματθ. κβ', 14) κι' ἐκεῖνο τὸ «ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι», πολὺ μὲ ταράζει καὶ μὲ στενοχωρεῖ.

Ἄλλὰ σὲ τί ὠφελεῖ νὰ καταγίνωμαι ἐγὼ καὶ νὰ ἐξετάζω τὸν ἀριθμὸ τῶν σωζόμενων; πρᾶγμα ποὺ μόνον ὁ παντογνώστης Θεὸς τῶχει φυλαγμένο σὲ ἀνεξερεύνητα βάθη τῆς ἀνεξιχνίαστης προνοίας καὶ κρίσης του; πρᾶγμα ποὺ εἶναι ὅπως διόλου ἀπόρρητο κι' ἀνερεύνητο; «Ἐνὸς ἐστὶ χρεία». Ἐνα χρειάζεται· κι' αὐτὸ πρέπει νὰ ξέρω· καὶ τὸ ξέρω, πὼς δηλαδὴ σ' ὅποιο ἀπὸ τὸ δυὸ μέρη θελήσω ν' ἀποκλίνω, ἐκεῖ βρίσκεται κι' ὁ δικός μου κλῆρος.

Ὁ κλῆρος τῆς ἐγκόσμιας καὶ πρόσκαιρης ἐπάνω στὴ γῆ σωματικῆς παρουσίας μου βρίσκεται στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ μονάχα· «ἐν ταῖς χερσί σου οἱ κληροὶ μου». Οἱ κληροὶ τῆς σωτηρίας μου βρίσκονται στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ μου, μὰ καὶ στὰ δικά μου τὰ χέρια. Ἀξίζει λοιπὸν νὰ ἐξετάσωμε, τὸ ὅτι ἐπάνω μὲν στὸ Γαριζίμ προσταχθῆκανε νὰ μείνουν ἕξη φυλές τοῦ Ἰσραήλ, ποὺ ἦτανε αὐτές· τοῦ Συμεὼν δηλαδὴ καὶ τοῦ Λευί, καὶ τοῦ Ἰούδα, καὶ τοῦ Ἰσάχαρ, καὶ τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Βενιαμίν. Ἐπάνω δὲ στὸ Γεβάλ, τὸ ὄρος τῆς κατάραις οἱ ὑπόλοιπες ἕξη φυλές, τοῦ Ρουβὴμ, τοῦ Γάδ, τοῦ Ἀσήρ, τοῦ Ζαβουλὼν, τοῦ Δάν καὶ τοῦ Νεφθαλεῖμ. (Δευτ. κζ' 12, 13).

Κι' ἀξίζει νὰ τὴν προσέξωμε τὴν διάκριση καὶ τὴν διαστολὴν αὐτῆ τῶν φυλῶν, ποὺ ἐτοποθετήθηκαν, ἄλλες

μὲν ἐπάνω στὸ ὄρος τῆς εὐλογίας κι' ἄλλες ἐπάνω στὸ ὄρος τῆς κατάρας.

Γιατὶ ἄραγε νὰ γίνηκε ἡ διαστολὴ καὶ τὸ ξεχώρισμα αὐτό ; Ὁ θεῖος Εἰρηναῖος παρατηρεῖ γι' αὐτό, ὅτι «ἐπάνω στὸ ὄρος τῆς εὐλογίας ἔμειναν οἱ φυλές, ποὺ σ' αὐτὲς προετυπώθηκε, κι' ἐγνωρίσθηκε κι' ἐγεννήθηκεν ὁ Χριστός. Γιατὶ στὸ μὲν πρόσωπο τοῦ Ἰωσήφ, προετυπώθηκε ἀπὸ δὲ τὴν φυλὴ τοῦ Λευὶ καὶ τοῦ Ἰούδα γεννήθηκε κατὰ σάρκα, σὰν Βασιλέας καὶ σὰν ἱερέας· ἀπὸ δὲ τὸν Συμεὼν ἀναγνωρίσθηκε μέσα στὸ ναό· καὶ μὲ τὸν Ζαβουλὼν διαδόθηκε στὰ ἔθνη· «Γῆ Ζαβουλὼν κ.τ.λ.» (Ἦσ. θ' 1) ἀπὸ δὲ τὴν φυλὴ τοῦ Βενιαμὶν ἐκηρύχθηκε σ' ὅλα τὰ Ἔθνη ἀπὸ τὸν Παῦλο καὶ δοξάσθηκε».

Ἄλλοιῶτικα τὸ ἐξηγεῖ ὁ θεῖος Εὐσέβιος· ὅτι «ὅσες φυλές ἐφάνηκαν νὰ εὐδοκιμοῦν, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, εὐλογήθηκαν· ὅσες δὲ ἔφταιζαν καταραστήκανε». Καὶ μὲ τὴν ἔννοιαν αὐτὴ προσεγγίζει καὶ ἡ ἐξήγηση τοῦ Ὀριγένη ποὺ γράφει, ὅτι στὸ ὄρος τῆς εὐλογίας ἔμειναν, ὅσοι κατάγονταν ἀπὸ τὶς νόμιμες γυναῖκες τοῦ Ἰακώβ· στὸ ὄρος δὲ τῆς κατάρας τὸ Γεβάλ, ὅσοι κατάγονταν ἀπὸ μὴ νόμιμες, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ρουβήμ, καὶ τὸν Ζαβουλὼν· κατατάχθηκε δὲ κι' ὁ Ρουβήμ στοὺς καταραμένους, ἐπειδὴ τὸν εἶχε καταρασθῆ ὁ πατέρας του». Τὸ ἴδιο δὲ παρατηρεῖ κι' ὁ Θεοδώρητος...

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ συμπεράνη καὶ τοῦτο· πὼς ὅποιος δηλαδὴ θέλει νὰ μείνη στὸ Γαριζίμ, πρέπει νὰναι γέννημα καὶ θρέμμα νόμιμου γάμου κι' ἐλευθερίας κι' εὐσέβειας, ποὺ ταιριάζουν στὸ ὑψηλότερον ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, γιὰ νὰ μπορῆ νὰ εὐλογῆ τοὺς ἄλλους. «Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος Κυρίου, ἢ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ ; ἀθῶος χερσὶ καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· οὗτος λήψεται εὐλογίαν παρὰ Κυρίου...». Ποιὸς θ' ἀνεβῆ στὸ ὄρος τοῦ Κυρίου, καὶ ποιὸς θὰ σταθῆ στὸν ἁγίό του τόπο ; Μόνον αὐτὸς ποὺ ἔχει καὶ τὰ χέρια καὶ τὴν καρ-

διά του καθαρὰ καὶ δὲν τοῦ δόθηκε μάταια ἡ ψυχὴ του· αὐτὸς θὰ εὐλογηθῆ ἀπὸ τὸν Θεό. (Ψαλ. κγ', 3—5).

Καὶ δὲν θὰ εὐλογηθῆ μονάχα, ἀλλὰ καὶ θὰ εὐλογῆ τοὺς ἄλλους, ὅσοι βέβαια τ' ἀξίζουν. Καὶ μπορεῖ ἀκόμα νὰ συμπεράνη κανεὶς κι' αὐτό· πῶς οἱ ἀνώτερες δηλαδὴ καὶ θεοφιλέστερες ψυχὲς ἔργον ἔχουνε τὸ νὰ εὐλογοῦνε· οἱ δὲ ταπεινότερες κι' εὐτελέστερες, τὸ νὰ καταριοῦνται. Καὶ τὸ τελευταῖο αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ στοχασθοῦνε καλά, αὐτοὶ ποὺ διαρκῶς καὶ μὲ τὴν ἐλάχιστην ἀφορμὴ ἔχουνε ἐπάνω στὰ χεῖλη τους τὸ «ἀφωρισμένε» καὶ «ἀναθεματισμένε» καὶ τὸ «θεοκατάρατε», καὶ γενικὰ τὰ τέτοια. Αὐτοὺς ὅλους ταιριάζει νομίζω νὰ τοὺς ἐπονομάσωμε Γεβαλίτες.

Κατάρα ἐναντίον αὐτοῦ ποὺ ἔκρυβε τὸ εἶδωλό του.

«Ἐπικατάρατος ἄνθρωπος, ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ». Ἄς εἶναι καταραμένος ὅποιος θὰ φτιάξῃ εἶδωλο γλυπτὸ ἢ χωνευτό, καὶ θὰ τὸ κρύψῃ. (Δευτ. κζ', ιδ). Τί συνέβαινε λοιπόν; Ἦτανε ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὴν κατάρα, αὐτὸς ποὺ τυχὸν θᾶψτιαχνε κάποιον γλυπτὸ ἢ χωνευτὸ εἶδωλο καὶ θὰ τὸ στήλωνε φανερά, δείχνοντας ἔτσι θριαμβευτικὰ κι' ἀναίσχυντα τὴν ἀσέβειά του καὶ τὴν κακία του σ' ὅλο τὸν κόσμον; Αὐτὸς ποὺ ἀποτολμοῦσε νᾶναι φανερά κι' ἀνοικτὰ εἶδωλολάτρης; Ὁχι. Αὐτὸς μάλιστα κι' ἀπὸ τὸ νόμον καταδικαζόντανε φανερά, κι' ἀπὸ τὸ λαὸ ἐλιθοβολοῦντανε. Σ' ἐκεῖνον ὅμως, ποὺ ἔκρυβε τὴν ἀσέβειά του, ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐπιβάλλει τὴν ποινὴ τῆς κατάρας. Κι' ἄς μὴ νομίση ὁ ἀνόητος ἄνθρωπος, ἢ καὶ κάθε λαοπλάνος καὶ κομποφανταγμένος ὑποκριτής, ἄς μὴ νομίση, λέω, πῶς ὅπως ἐξεγέλασε τοὺς ἀνθρώπους μπορεῖ νὰ ξεγελάσῃ παρόμοια καὶ τᾶλάθευτο καὶ παντεπίσκοπο μάτι τοῦ Θεοῦ, ποὺ κυβερνᾷ τὸν κόσμον.

Κάθε ἁμαρτία ποὺ κάνομε, εἶναι σὰν ἓνα εἶδωλο ποὺ τὸ θρονιάζομε στὴν καρδιά μας. Τὸ πάθος ποὺ μᾶς κυριεύει εἶναι σὰν ἓνα γλυπτὸ τεχνούργημα τῶν χεριῶν

μας, ἢ σὰν ἓνα ἄγαλμα χυτὸ καὶ χωνευτὸ τῶν ἐπιθυμιῶν μας καὶ τῶν κεφιῶν μας. Γιατί, ὅπως λέει ὁ οὐρανοφάντορας Βασίλειος, «ὅσοι ἔχουνε σφαλερὴν ἀντίληψη γιὰ τὸν Θεό, μοιάζουν σὰν εἰδωλοποιοὶ μιᾶς νοητῆς εἰδωλολατρείας καὶ θροιάζουνε μέσα τους τὰ χωρὶς οὐσία καὶ τ' ἀνύπαρκτα, κι' ἔτσι πέφτει ἐπάνω τους ἡ παραπάνω κατάρρα. «Ἐπικατάρρατος ἄνθρωπος» κ.τ.λ. Κι' ὁ ἴδιος ἅγιος Πατέρας προσθέτει ἄλλοῦ, ὅτι «κάθε ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, μὲ τὴν ἁμαρτία ποὺ κάνει, εἶναι σὰν νὰ στήνει μέσα του κάποιον εἰδῶλο, ποὺ εἶναι κακὸ θησαύρισμα γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ σὰν νὰ σέρνῃ κοντὰ του κάποιον δαίμονα, γιὰ νὰ τὸν ἔχῃ σύντροφό του καὶ σύνοικό του».

Κάθε παρανομία, μ' ἓνα λόγο, εἶναι μιὰ εἰδωλολατρεία. Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μοιάζει σὰν ἓνα εἰδωλοεργαστήρι. Ὁ ἀκόλαστος λατρεύει σὰν Θεὸ τοῦ τῆ σάρκα· ὁ ὑπερήφανος προσφέρει τὸ θυμιάμα του στὴν κενοδοξία καὶ στὴ ματαιοφροσύνη. Ὁ φιλόργυρος λατρεύει σὰν Θεὸ τοῦ τὸ χρυσάφι. Καὶ Θεὸς τοῦ λαίμαργου καὶ τοῦ σπάταλου καὶ τοῦ κοιλιόδουλου φαγᾶ, ποὺ τρέχει, ὅπου εἶναι τραπέζι καὶ φαγητό, εἶναι ἡ κοιλία του !

“Ὅταν ὁ καθέννας ἀπ' αὐτοὺς γνωρίζει τὸν δαίμονά του, καὶ τὸ παραδέχεται, καὶ μετανοιώνει, κι' ἀγωνίζεται νὰ τὸν ἀποδιώξῃ καὶ νὰ τὸν ἐξαφανίσῃ, τότε δὲν κρύβει καὶ δὲν καταχωνιάζει τὸ εἰδῶλο, ἀλλὰ τὸ ἐξομολογιέται στὸ Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους καὶ ζητᾶ, μ' ὀλόθερμη προσευχῇ, τὸ ἔλεος τῆς συγγνώμης κι' ἐλπίζει στὴν εὐλογία τῆς θείας χάριτος· «καὶ ἔτσι, ὅπως λέει ὁ θεῖος Νεῖλος, τὸ κρύβει βαθεῖά μέσα στὴ γῆ, ὅπως ἐκρύψανε στὰ Ζίκιμα τοὺς Θεοὺς, ὥστε σιγὰ σιγὰ καὶ μὲ τὸν καιρὸ, χάνονται ἀπὸ τὰ μάτια καὶ σβύνουν ἀπὸ τὴν μνήμη». Ὅποιος ὅμως ἔχει τὸ ἐσωτερικὸ τῆς ψυχῆς του σὰν ἓνα ἄδυτο τοῦ πάθους του, καὶ τὴν καρδιά του σὰν ἓνα βωμὸ τῆς ἀνομίας του ποὺ ἐπάνω του ἔχει στήσει τὸ εἰδῶλό τους....” Ἐ, ἀλλοίμονο, ναί, ἀλλοίμο-

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

29. Είναι σωστό νὰ διαβάζεται ἡ λεχὼ τὴν τρίτην ἡμέραν, ἐνῶ αἱ εὐχαὶ ἀναφέρουν καθαρὰ τὴν πρώτην ἡμέραν; Μερικοὶ παραλείπουν τελείως νὰ διαβάσουν τὴν λεχὼ. Κάμουν καλὰ; (Ἑρώτησις αἶδ. Δ. Μπίκου).

30. Σὲ ὠρισμένα χωρὶὰ ἐπεκράτησε ὅπως ὅταν γεννήσῃ μιὰ γυναῖκα καὶ μάλιστα τὴν πρώτην ἡμέραν νὰ πηγαίνῃ κάποιος μὲ μιὰ κανάτα νερὸ νὰ τὸ διαβάσῃ ὁ ἱερεὺς στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ πλυθοῦν οἱ μετασχόντες εἰς τὴν γέννησιν. Τὸ Εὐχολόγιόν μας ὅμως μᾶς λέγει ὅτι ὀφείλει ὁ ἱερεὺς τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς γεννήσεως νὰ μεταβῆ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς καὶ ἐπ' αὐτῆς νὰ διαβάσῃ τὰς εὐχὰς. Ποῖον ὅμως ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἶναι σωστό; (Ἑρώτησις αἶδ. Κ. Μήτσιου).

Καὶ αἱ δυὸ αὐτὲς ἐρωτήσεις ἀναφέρονται σὲ κοινὸ ἀντικείμενο, στὴ μικρὴ δηλαδὴ ἀκολουθία «εἰς γυναῖκα λεχὼ», πού ὑπάρχει στὰ Εὐχολόγια μας.

Κατὰ τὴ ρητὴ διάταξι, πού προτάσσεται τῆς ἀκολουθίας

νο ὁ τέτοιος μοιάζει μ' αὐτὸν πού θὰ κρύψῃ τὸ γλυπτὸ ἢ χωνευτὸ εἶδωλό του σὲ μυστικὸ κρυφώνα. Καὶ τότες, ἀλλοίμονο πάλιν σ' αὐτόν! Ὁ τέτοιος ἄνθρωπος εἶναι καταραμένος. Καὶ γι' αὐτὸ τρισάθλιος καὶ δυστυχισμένος· ὅσο κι' ἂν θέλῃ νὰ φαίνεται ἐξωτερικὰ καὶ νὰ παρυσιάζεται, σὰν εὐτυχισμένος.

(Συνεχίζεται)

Ἐπίδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

αὐτῆς, αὐτὴ πρέπει νὰ διαβάζεται «τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου». Μ' αὐτὸ ἐξ ἄλλου συμφωνεῖ καὶ τὸ περιεχόμενο τῶν εὐχῶν, ποὺ ὅλες κάνουν λόγο γιὰ τὴν γέννησι τοῦ παιδιοῦ, ποὺ ἐγίνε αὐθημερόν («τὴν σήμερον τέξασαν δούλην σου... ἀπὸ τῆς σήμερον μέχρι τῆς ἐσχάτης αὐτῆς τελειώσεως» ἀ' εὐχή, «τῇ τεξάσῃ σήμερον» γ' εὐχή). Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι καὶ ἡ σωστὴ πράξι.

Διαβάζεται δὲ στὸ σπίτι τῆς γυναικὸς ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων προσώπων ποὺ παρευρέθησαν κατὰ τὸν τοκετό. Τοῦτο εἶναι φανερό ἰδίως στὴν τρίτη εὐχή, ὅπου γίνεται λόγος καὶ γιὰ τὸν οἶκο, ὅπου «ἐγενήθη τὸ παιδίον» καὶ γιὰ τοὺς ἀψαμένους» τὴν λεχῶ καὶ γιὰ ὅλους ὅσοι εὐρίσκονται «ἐνθάδε». Σὲ χειρόγραφα ἐκτὸς ἀπὸ τίς εὐχὲς αὐτὲς ὑπάρχουν καὶ ἄλλες λεγόμενες «εἰς τὰς εὐθεσίας γυναικίας τῇ ὥρᾳ τῆς γεννήσεως» ἢ «εἰς τὰς παταυχούσας γυναικίας εἰς λεχῶ» ἢ καὶ «εἰς τὴν μαίαν». Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ ἱερεὺς σὲ μερικὰ μέρη δὲν ἐδιάβαζε τὰς εὐχὰς μέσα στὸ σπίτι, ἀλλὰ ἔξω «πρὸ τοῦ πυλῶνος» καὶ ἔμπαινε σ' αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνάγνωσι τῶν εὐχῶν, ἐθυμία καὶ ἐρράντιζε τὸ σπίτι ὀλόκληρο ἢ τὰς τέσσαρας γωνίας του μὲ ἀγιασμό, ἔχριε δὲ καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ μὲ τὸ ἀγιασμένο ὕδωρ.

Τὶ εἶναι τώρα αὐτὸ τὸ «ἀγιασμένον ὕδωρ», γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν κάνουν λόγο τὰ σημερινὰ μας Εὐχολόγια, ἀλλὰ ποὺ στὴν πράξι διατηρήθηκε ἢ χρῆσις του σὲ πολλὰ μέρη; Σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς κώδικας ρητῶς λέγεται ὅτι εἶναι «ὑδωρ τῶν ἁγίων Θεοφανείων». Σὲ ἄλλον σημειοῦται ὅτι ὁ ἱερεὺς χρησιμοποιεῖ πρὸς ραντισμὸν τὸ ἅγιον ὕδωρ, ἦτοι τοῦ ζέου». Σὲ ἄλλους πάλι ἢ ὑπονοεῖται ἢ καθαρὰ φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν ἀνάγνωσι τῶν εὐχῶν παρετίθετο πρὸ τοῦ ἱερέως «ἀγγεῖον ἐπάνω σκαμνίου» καὶ τὸ νερὸ αὐτὸ χωρὶς ἰδιαιτέρα καθαγιαστικὴ ἀκολουθία ἐθεωρεῖτο κατὰ κάποιον τρόπο ἀγιασμένο διὰ τῶν εὐχῶν ποὺ ἀνεγίνωσκε ὁ ἱερεὺς. Ὁ Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης λέγει ὅτι ὁ ἱερεὺς «σφραγίζει ὕδωρ τῇ σημειώσει τοῦ σταυροῦ εἰς προαίμιον τοῦ θείου βαπτίσματος» καὶ μὲ αὐτὸ «καταραντίζει τὸν οἶκον, κατασφραγίζει δὲ καὶ τὸ βρέφος τῷ μετώπῳ διὰ τὸν νοῦν καὶ τῷ στόματι διὰ τὸν λόγον καὶ τὴν πνοὴν καὶ τῇ καρδίᾳ δὲ τὴν ζωτικὴν δύναμιν, ὥστε μένειν πεφυλαγμένον εἰς τὸ σωτήριον βάπτισμα» (Διάλογος, κεφ. 59).

Δὲν μπορεῖ νὰ ξέρῃ κανεὶς ἂν αὐτὸ τὸ ἔθιμο τῆς μὴ μεταβάσεως ἐπὶ τόπου τοῦ ἱερέως, ἀλλὰ ἀποστολῆς τοῦ ἀγιασμένου νεροῦ ἔχει σχέσι μὲ τίς μαρτυρίες αὐτῆς τῶν κωδίκων, κατὰ τίς ὁποῖες ἐδιαβάζετο ἔξω τοῦ οἴκου ἢ ἀκολουθία, ἢ ἂν εἶναι μιὰ διαφορετικὴ σχετικὴ ὁμως πράξι, ἢ ἂν ἀποτελῇ ἐξέλιξι τῆς πρά-

ξεως πού αναφέραμε. Είναι πάντως γεγονόςς ὅτι ἡ ἀνάγνωσι τῶν εὐχῶν αὐτῶν παρουσιάζει πολλές δυσχέρειες καὶ γιὰ τὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες πού ἐπικρατοῦν ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετὸ σ' ἓνα σπίτι, πού δὲν διευκολύνουν τὴν εἴσοδο τοῦ ἱερέως σ' αὐτό, καὶ γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς, ἰδίως στὶς πόλεις, ὅπου ἡ γέννησι δὲν γίνεται πιά στὰ σπίτια, ἀλλὰ σὲ εἰδικῆς κλινικῆς ἢ σὲ νοσοκομεῖα. Ἴσως μάλιστα σ' αὐτὸ νὰ ὀφείλεται ἡ ἀπὸ μερικοὺς ἱερεῖς παράλειψι τῆς ἀκολουθίας ἢ ἡ ἀνάγνωσί της τὴν τρίτη ἡμέρα ἀπὸ τῆς γεννήσεως. Θὰ πρέπει πάντως νὰ σημειώσωμε ὅτι οἱ εὐχῆς αὐτῆς εἶναι ἀρκετὰ νεώτερες καὶ δὲν βρίσκονται σὲ κανένα παλαιὸ χειρόγραφο, παρὰ μόνο σὲ χειρόγραφα γραμμένα μετὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα καὶ πάλι ὄχι σ' ὅλα. Καὶ σ' ὅσα ὑπάρχουν οὔτε εἶναι πάντα οἱ ἴδιες οὔτε πάντα τρεῖς, ὅπως στὰ ἔντυπα Εὐχολόγια. Ἀκόμη καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν εὐχῶν δείχνει τὴν μεταγενεστέρα προέλευσί των, γιὰτὶ σὲ πολλές ἀπ' αὐτῆς κυριαρχοῦν ὑπερακτιητικῆς ιδέες (βλέπε π.χ. τὶς φράσεις «ἐν ἀνομίαις συνελήφθημεν» α' εὐχή, «ἐλέησον καὶ συγχώρησον τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια αὐτῆς πταίσματα» β' εὐχή, «ὁ γινώσκων τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, συγχώρησον τῇ δούλῃ σου (τῆδε) τῇ τεξάσῃ σήμερον κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου... ἴδε τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν τῶν καταδίκων καὶ συγχώρησον τῇ δούλῃ σου (τῆδε) καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ... ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον ὅτι μόνος ἔχεις ἐξουσίαν ἀφιέναι ἁμαρτίας» γ' εὐχή) ἢ παρουσιάζουν ἐπιδράσεις ἀπὸ τὶς παλαιῆς περὶ ἀκαθάρτου τῆς λεχοῦς διδασκαλίης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (βλέπε «καὶ διὰ ρύπου πάντες ἐσμέν ἐνώπιόν σου» α' εὐχή, «καὶ τοῦ ρύπου κάθαρον... καθάρισον αὐτὴν ἀπὸ τοῦ σωματικοῦ ρύπου» β' εὐχή, «καὶ τοῖς ἀψαμένοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐνθάδε εὐρισκομένοις πᾶσι... συγχώρησον» γ' εὐχή. Ἡ χρῆσις ἐξ ἄλλου τοῦ ἀγιασθέντος νεροῦ καὶ ὁ ραντισμὸς ἔχουν τὴν ἔννοια τῆς καθάρσεως). Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ σοβαρὰ νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς, ὅτι αὐτοὶ πού παραλείπουν τὴν ἀνάγνωσι τῶν εὐχῶν αὐτῶν ἀκολουθοῦν τὴν πρὸ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος λειτουργικὴ παράδοσι.

Ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχη ἡ ἱστορία τῆς ἀκολουθίας αὐτῆς σήμερα εἶναι γεγονόςς ὅτι εὐρίσκεται στὸ Εὐχολόγιο καὶ πρέπει κατὰ τὴν διάταξί του νὰ λέγωνται οἱ εὐχῆς πού περιλαμβάνονται σ' αὐτὴ τὴν ἡμέρα τοῦ τοκετοῦ. Ἐχουν ἐξ ἄλλου παρὰ τὰ ἀνωτέρω δύο σημεία, γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσε ἴσως νὰ ἔχη ἀντίρρησι κανεὶς, τόσο πλούσιο περιεχόμενον. Ζητεῖται ἡ εὐλογία τῆς λεχοῦς καὶ τοῦ παιδιοῦ, τοῦ οἴκου καὶ τῶν παρισταμένων, ἡ προστασία των καὶ ἡ θεραπεία των. Ἡ Ἐκκλησία ὑποδέχεται μὲ τὶς εὐχῆς της αὐτῆς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς γεννήσεώς του τὸν νέο

άνθρωπο, πού ἤλθε στὸν κόσμο τοῦτο καὶ ἀγιάζει τὴν εἰσοδὸ του σ' αὐτόν. Θὰ τοῦ δώση τὸ ὄνομα τὴν ὀγδόη ἡμέρα, θὰ τὸν ὑποδεχθῆ στὸν ναὸ τὴν τεσσαρακοστή, θὰ τὸν κατηχήσῃ, θὰ τὸν βαπτίσῃ, θὰ τὸν τρέφῃ μὲ τὴ σάρκα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Θεοῦ, θὰ τὸν στεφανώσῃ, θὰ παρασταθῆ στὶς ψυχικὲς καὶ σωματικὲς του ἀρρώστιες, ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμο θὰ τρέξῃ πάλι κοντὰ του καὶ μὲ εὐχὲς καὶ ὕμνους θὰ προπέμψῃ τὸ σῶμά του στὸν τάφο. Ἄλλὰ καὶ νεκρὸ ἀκόμη δὲν θὰ τὸν λησμονήσῃ, ἀλλὰ πάλι δεήσεις καὶ λειτουργίες θὰ τελῆ μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς του. Ἀληθινὰ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ στοργικὴ μητέρα πού παραλαμβάνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν στιγμὴ τῆς γέννησώς του καὶ τὸν ὀδηγεῖ μέχρι τὶς πύλες τοῦ οὐρανοῦ.

31. Τὸν μέγαν ἀγιασμόν, πού φυλάττομε στὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων, τὸν ρίπτομε μέσα στὸ νεοσηγιασμένον ὕδωρ καὶ οὕτω τὸν ἀνανεώνομε, ἢ τὸν καταναλώνομε τὴν παραμονὴ τῶν Φώτων, πού ἀγιάζομε τὰς οἰκίας τῶν πιστῶν; (Ἐρώτησις Αἰδεσ. Κ. Μήτσιου).

Καὶ οἱ δύο τρόποι εἶναι ἐξ ἴσου καλοὶ καί, καθὼς μπορῶ νὰ γνωρίζω, ἐφαρμόζονται καὶ οἱ δύο ἀπὸ πολλοὺς ἱερεῖς. Ὁ δεύτερος δὲν ἀντιβαίνει καὶ πρὸς τὸ γράμμα τῆς ἀκολουθίας τοῦ μεγάλου ἀγιασμοῦ, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς προορίζεται «πρὸς ἀγιασμόν οἰκῶν». Ἄλλοι πάλι ἱερεῖς καταλύουν τὸν ἀγιασμό τοῦ προηγούμενου ἔτους ἢ συμπληρώνουν μὲ νέο ἀγιασμό τὴν φιάλη, χωρὶς νὰ ἐκκενώσουν κατὰ ἓνα οἰονδήποτε τρόπο τὸ παλαιὸ περιεχόμενό τῆς. Σχετικὴ διάταξις ἢ σταθερὰ παράδοσις δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Φ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Εἰδοποιοῦνται οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι, ὅτι ἐκυκλοφόρησεν ὁ πέμπτος κατὰ σειρὰν τόμος τῶν ἐκδόσεων τῆς «Ἐκκλησίας», ὁ «Εὐεργετινὸς» ἢ «Συναγωγὴ ἠθικῶν διδασκαλιῶν» μέρος δεύτερον, καὶ ἀπεστάλη εἰς ὅλας τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις πρὸς δωρεὰν διανομὴν εἰς τοὺς αἰδεσιμ. ἱερεῖς.

Παρακαλοῦνται οἱ αἰδεσιμ. Ἐφημέριοι ὅπως φροντίσουν νὰ τὸν παραλάβουν ἀπὸ τὰ οἰκεία Μητροπολιτικὰ Γραφεῖα. (Ἐκ τοῦ «Ἐφημερίου»)

**Β' ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΑΣΟΥ**

(17 Μαρτίου 1966)

Ὡς εἶχε προγραμματισθῆ κατὰ τὸ πρῶτον Ἱερατικὸν Συνέδριον (10.1.66), συνεκλήθη τὴν 17ην Μαρτίου 1966 εἰς τὴν Καβάλαν καὶ τὸ δεύτερον, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπελήφθη θεμάτων ἐχόντων ἄμεσον σχέσιν μετὰ τὸν Ἱερόν Ναόν καὶ τὴν ἐν γένει εὐπρέπειαν αὐτοῦ, ὡς καὶ ἄλλα συναφῆ πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἱερέως ζητήματα.

Κατόπιν διεξοδικῆς καὶ ἐλευθέρας συζητήσεως ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῆ συμμετοχῆ 51 συναθροισθέντων Πατέρων ἐξήχθησαν τὰ κάτωθι πορίσματα.

1) Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Ναόν καὶ ἡ ἐπιδίωξις τῆς εὐπρεποῦς ἐμφανισέως Του ἀποτελεῖ βασικὸν μέλημα τοῦ Ἱερέως.

2) Ἐμφάνισις καὶ φιλοκαλία τοῦ Ναοῦ εἶναι ὁ καθρέπτης τοῦ φιλοτίμου καὶ εὐσεβοῦς Κληρικοῦ.

3) Ἡ καθαριότης τῶν Ἱερῶν Σκευῶν καὶ Ἀμφίων εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι ὁ Ἱερεὺς σέβεται ἑαυτὸν καὶ τὸν Οἶκον τοῦ Θεοῦ.

4) Συνέπεια τούτων εἶναι ἡ προσοχὴ εἰς τὴν διακόσμησιν καὶ ἐπιμελῆ ἐμφάνισιν τοῦ ὅλου Ναοῦ.

5) Ὁ Ὁρθόδοξος Ναὸς διακρίνεται διὰ τὴν Ἀγιογραφίαν Του, διότι αὐτὴ εἶναι τὸ βιβλίον τῶν Πιστῶν. Ὡς ἐκ τούτου οὐδεμία ἐπιτρέπεται νὰ παραμείνη χαρτίνη εἰκόνα εἰς τοὺς Ναοὺς. Ἀποτελεῖ περιφρόνησιν πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν ἡ παρουσία τῶν «χάλκομανιῶν» τούτων.

6) Κατάργησις τῶν ἀνηρτημένων ἐνώπιον τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων διαφόρων κιβωτιδίων πλὴν ἑνὸς τοιούτου, ὅπου κρίνεται ἀπαραίτητον καὶ περιορισμὸς τῶν μανουαλίων εἰς τὸ ἐλάχιστον.

7) Ἐπιβάλλεται ἀπόλυτος τάξις καὶ εὐπρέπεια καθ' ὅλας τὰς Ἱεράς Ἀκολουθίας.

8) Φροντίς διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως κατὰ τὴν ὥραν τῆς Θείας Μεταλήψεως καὶ καθορισμὸς εἰδικῶν ἡμερῶν διὰ τὴν Μετάληψιν τῶν παιδιῶν τῆς προσχολικῆς ἡλικίας, τῶν ἐνηλίκων, τῶν ἡλικιωμένων, τῶν ἐργαζομένων καὶ πάντοτε μετὰ τὸ πέρασ τῆς Θείας Λειτουργίας.

9) Θὰ δοθοῦν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς λεπτομερεῖς ὁδηγίαι δι' ἐντύπου, τὸ ὁποῖον θὰ κυκλοφορήσῃ εὐρύτατα πρὸς διαφώτισιν τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος.

10) Ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον ἐ.ἔ. συνιστῶνται ἐβδομαδιαῖες συναντήσεις πνευματικῆς ἐπιμορφώσεως διὰ τῆς συμμελέτης τῆς Ἀγ. Γραφῆς.

11) Ἐπίσης ἀπὸ τοῦ Φθινοπώρου ἀρχίζουσι εἰδικὰ Φροντιστήρια Πνευματικῶν.

12) Ζωηρότερον ἐνδιαφέρον πρὸς διάδοσιν τοῦ Χριστιανικοῦ ἐντύπου. Οἱ Ἱερεῖς δύνανται ἀβιάστως νὰ προμηθεύωνται τὰ Περιοδικὰ τῆς ἀρεσκείας των.

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις, συζητήσεις καὶ ἀνακοινώσεις οἱ Πατέρες ἀπεχώρησαν ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὰ πορίσματα καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν σκέψεων.

Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Παρακαλοῦνται τὰ Ἐκκλ. Συμβούλια τῶν Ἱ. Ναῶν, ὅστινες λαμβάνουσι τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὅπως καταβάλουσι εἰς τὸ Τοπικὸν TAKE τῆς περιφερείας των τὴν τυχόν ὀφειλομένην συνδρομὴν των, ἥτις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 καθωρίσθη εἰς δρχ. 30 ἔτησίως, ἐκτὸς τῶν Ἱ. Ναῶν τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τῶν ὁποίων ἡ συνδρομὴ καθωρίσθη εἰς δρχ. 50, 75 ἢ 100, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας ἐκάστου.

Ἀπὸ τὸ Ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας

Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΙ' Ο ΕΥΝΟΥΧΟΣ

Ὅπως εἶναι γνωστό, τὰ μέλη τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, στὰ Ἱεροσόλυμα, ζοῦσαν κοινοβιακά. Κανεῖς πιστὸς δὲν εἶχε δική του περιουσία. Εἶχαν καταθέλει ὅλα τὰ ὑλικά ἀγαθὰ τους σ' ἓνα κοινὸ ταμεῖο κι' ἔτρωγαν ἀπὸ συσσίτιο.

Στὴν ἀρχή, τὴ φροντίδα αὐτοῦ τοῦ συσσιτίου καὶ γενικὰ τῆς διαχειρίσεως τὴν εἶχαν προσωπικὰ οἱ Ἀπόστολοι. Ὅταν, ὅμως, οἱ πιστοὶ πλήθυναν κάπως, οἱ Ἀπόστολοι τοὺς κάλεσαν νὰ διαλέξουν ἑπτὰ ἄνδρες, γιὰ ν' ἀναλάβουν αὐτὴ τὴ «δικονομία», ὥστε οἱ ἴδιοι νὰ μείνουν ἀπερίσπαστοι στὸ κύριο ἔργο τους, ποὺ ἦταν ἡ τέλεισις τῆς λατρείας καὶ τὸ κήρυγμα.

Ἔτσι ὠρίσθησαν οἱ ἑπτὰ Διάκονοι, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν κατόπιν πρωτομάρτυρα Στέφανο. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦταν κι' ὁ Φίλιππος, ποὺ καθὼς ἀναφέρει ἡ ἀρχαία παράδοσις, ἀνῆκε προηγουμένως στὸν κύκλο τῶν ἑβδομηῆντα μαθητῶν τοῦ Κυρίου, ἓνα κύκλο εὐρύτερο ἀπὸ ἐκεῖνον τῶν δώδεκα.

Στὶς «Πράξεις τῶν Ἀποστόλων», μνημονεύονται ἀρκετὰ ἀπὸ τὴν κατοπινὴ καρποφόρο δρᾶσι τοῦ Φιλίππου. Μετὰ τὸν λιθοβολισμό τοῦ Στεφάνου στὰ Ἱεροσόλυμα, ξέσπασε δεινὸς διωγμὸς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, «πάντες δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν Ἀποστόλων».

Ἀνάμεσα στὰ σκορπισμένα αὐτὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ, ἦταν κι' ὁ Φίλιππος, ποὺ δὲν ἔμεινε καθόλου ἀργός. Κήρυττε τὸ Εὐαγγέλιο στὴ Σαμαρεία καὶ συνώδευε τὰ λόγια του μὲ «σημεῖα», δηλαδὴ μὲ διάφορα θαύματα. Ἔτσι πολλὰς ψυχὰς ἔπεσαν στὴν ἀποστολική του ἀπόχη. Ἀνάμεσα στοὺς καινούργιους πιστοὺς, ποὺ ἀποχτήθηκαν μὲ τὴ δρᾶσι τοῦ Φιλίππου, ἦταν καὶ κάποιος Σίμων, ποὺ ἔκανε τὸν μάγο.

Λίγο ἀργότερα, ὁ Φίλιππος πῆρε ἐντολὴ ἀπὸ ἓνα ἄγγελο, ποὺ ἐμφανίσθηκε μπροστὰ του, νὰ ταξιδέψῃ στὴν ἔρημο τῆς Γάζας, παίρνοντας τὸν δρόμο, ποὺ κατέβαινε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα στὴν πόλι ἐκείνη.

Καθὼς, λοιπόν, ὁ Φίλιππος περπατοῦσε, ἀντελήφθη σὲ μιὰ στιγμή νὰ ἔρχεται ἀπὸ πίσω του ἓνα πολυτελέστατο ἄρμα. Πάνω σ' αὐτό, καθόταν ἓνας Αἰθίοψ εὐνοῦχος, ποὺ εἶχε πάει στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ τώρα γύριζε στὴ μακρυνή του χώρα. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν προσήλυτος

τῆς ἰουδαϊκῆς θρησκείας κι' εἶχε πολὺ μεγάλο ἀξίωμα στὴν πατρίδα του. Ἦταν, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ Φίλιππος παραμέρισε, γιὰ νὰ προσπεράσῃ τὸ ἄρμα, ἀλλὰ ἐκείνη τῆ στιγμὴ μιὰ μυστηριώδης φωνὴ τοῦ εἶπε μέσα του :

«Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ».

Ὁ Φίλιππος κατάλαβε ὅτι ἡ φωνὴ ἐκείνη ἦταν τοῦ Κυρίου. Συμμορφώθηκε, λοιπόν, στὸ ἄνωθεν πρόσταγμα καὶ τρέχοντας πλησίασε ἀπὸ πίσω τὸ πολυτελέστατο ὄχημα.

Διαπίστωσε τότε ὅτι ὁ ἐπίσημος ἐκεῖνος ταξιδιώτης διάβαζε σ' ἓνα πάπυρο, ποὺ εἶχε ξετυλιγμένο μπροστά του, τὸ προφητικὸ κείμενο τοῦ Ἡσαΐα. Τὸ διάβαζε φωναχτά, γιατί, φαίνεται, δὲν ἤξερε καλὰ τὴ γλῶσσα, καὶ προσπαθοῦσε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἐντυπώσῃ καλύτερα μέσα του τὸ νόημα.

Ὁ Φίλιππος τότε τάχυνε πρὸς πολὺ τὸν διασκελισμὸ του καὶ φθάνοντας πλάϊ στὸν εὐνοῦχο, τοῦ ἀπηύθυνε τὴν ἐρώτησι :

—«Ἄρα γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;» (Καταλαβαίνεις τάχα αὐτό, ποὺ διαβάζεις;)

Ἐκεῖνος πρόσταξε τὸν ἡνίοχο νὰ σταματήσῃ τὰ ἄλογα καὶ ἀποκρίθηκε καλόβολα στὸν ἀπρόοπτο συνομιλητὴ του :

—«Πῶς νὰ καταλάβω, χωρὶς νὰ ἔχω κάποιον νὰ με διαφωτίσῃ;»

Καὶ μὲ τὸ φυσικώτερο ὕφος τοῦ κόσμου, παρακάλεσε τὸν Φίλιππο ν' ἀνέβῃ καὶ νὰ καθίσῃ πλάϊ του.

Τὸ κομμάτι, ποὺ διάβαζε, ἔλεγε : «Σὰν πρόβατο ὠδηγήθηκε στὴ σφαγὴ. Καὶ σὰν ἄφωνο ἀρνὶ μπροστὰ σὲ κείνον, ποὺ τὸ κουρεύει, ἔτσι δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του».

—«Γιὰ ποῖον τὸ λέγει αὐτὸ ὁ προφήτης; ρώτησε ὁ εὐνοῦχος. Γιὰ τὸν ἑαυτὸ του ἢ γιὰ κάποιον ἄλλο;»

Κι' ὁ Φίλιππος, μὲ ἀφετηρία ἐκείνη τὴν περικοπὴ, ἄρχισε τότε νὰ μιᾷ στὸν ξένο γιὰ τὸν Ἰησοῦ, τὸν Ἀμνὸ τοῦ Θεοῦ, ποὺ θυσιάσθηκε γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὁ Αἰθίοψ ἀξιωματοῦχος ἦταν καλοπροαίρετη ψυχὴ. Πίστευε. Καὶ καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ μιὰ πηγὴ, κατέβηκε καὶ βαπτίσθηκε ἀπὸ τὸν Φίλιππο.

Ὁ Φίλιππος εἶχε καὶ τέσσερις ἀνύπανδρες κόρες, ποὺ ὑπηρετήσαν τὴν Ἐκκλησίαν μὲ θερμὸ ζῆλο. Τὴ μνήμη του τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία στὶς 11 Ὀκτωβρίου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἴερὰν Μητρόπολιν Φθιώτιδος Λαμίαν. Ἐνεγράφησαν οἱ διὰ τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11.3.66 ἐγγράφου ὑμῶν ὑποδεικνύμενοι ἱεροί ναοί, διὰ τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν τοῦ Περιοδικοῦ. Εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδесиμ. Ξανθιώτην Γεώργιον. Λιμενάρια Θάσου. Ἐνεγράφητε καὶ τοῦ λοιποῦ θὰ λαμβάνητε ἀμφοτέρω τὰ περιοδικά. Σῶς ἀπεστείλαμεν τὰ ἀπὸ 1.1.66 μέχρι τοῦτε τεύχη.— Rev. Archim. Cyrille Coucoulakis. Eglise les Trois Hiérarches Grecque Orthodoxe. 10, Rue d' Athènes. Sfax, Tunisie. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 1.1.66 μέχρι τοῦδε κυκλοφορήσαντα τεύχη. Θὰ ἀναμεινωμεν τὴν τακτοποίησιν τοῦ λογαριασμοῦ σας κατὰ τὸ θέρος. Revue (« I R E N I K O N ») Monastère Chevetogne, Haversin (Belgique). Ἐγένετο ἡ διόρθωσις εἰς τὴν διεύθυνσίν σας.— Εὐλαβ. Ἱεροδικόνον Σκάνδαλον Φώτιον. Ἰασίου 1. Ἐνταῦθα. Ἐνεγράφητε. — Αἰδесиμ. Μακρογιαννόπουλον Γεώργιον Ἐράσιμον Ἐάνθης. Ἐτακτοποιήθη ἡ διεύθυνσίς σας καθὼς ὑποδεικνύετε εἰς τὴν ἐπιστολὴν σας. Εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδесиμ. Εὐθυμιάδην Νικόλαον. Παντογρακλειαν Εὐζώνων Κιλίκις. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ φύλλα ἀπὸ 1.1.66 μέχρι τοῦδε. Ἐτακτοποιήθη ἐπίσης ἡ διεύθυνσις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καθ' ὑπόδειξιν τῆς ἐπιστολῆς σας. Εὐχαριστοῦμεν.— Ἴερὰν Μητρόπολιν Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας. Ἐλάβομεν γνῶσιν τῶν μεταθέσεων τῶν αἰδесиμ. Καρακωνσταντῆ Παναγ. καὶ Καρακωνσταντῆ Ἀναστασίου ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς σχετικῆς κοινοποιήσεως ἐγγράφου ὑμῶν. Εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδесиμ. Καμπέρον Ἀσημάκην. Πλανητερὸν Ἀχαΐας. Ἐγένετο ἡ διόρθωσις εἰς τὴν διεύθυνσίν σας.— Ἴερὰν Μητρόπολιν Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Ἐλάβομεν γνῶσιν τῶν μεταθέσεων τῶν αἰδесиμ. Μάλαινου Ἰωάν., Ντανάκα Ἀντ. Χρυσοστόμου, Φεφὲ Θεοκλήτου, Ψωμᾶ Δημητρίου καὶ συνεμορφώθημεν ἐπίσης ἐγένετο ἡ διόρθωσις εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθ' ὑμᾶς Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Εὐηνοχωρίου Μεσολογγίου. Εὐχαριστοῦμεν.— Rev. Prof. Ferrari Giuseppe. Via Areo S. Giovanni 1. Bari. Italia. Ἐνεγράφητε ἀπὸ 1.1.66.— Αἰδесиμ. Μαυρογιάννην Νικόλαον, Σίφον. Ἐνεγράφητε.— Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κηρύκου Ζάκυνθον. Διεγράφησαν οἱ ὑποδεικνύμενοι ἱ. ναοὶ καὶ ἐνεγράφη ὁ νέος. Εὐχαριστοῦμεν.— Rev. Steph. Giourekos. Greek Orthodox Church. «The Annunciation» 536. North Park Street. Columbus 15, Ohio. U.S.A. Ἐλήφθη ἐπιστολὴ σας διαβιβασθεῖσα παρὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ συνεμορφώθημεν πρὸς τὴν ὑπόδειξίν σας. Εὐχαριστοῦμεν.— Ὅσιώτ. Ἱερομ. Πηγουνάκην Ἀγαθάγγελον. Ἴερὰν Μονὴν Ἀρσανίου Ρεθύμνου Κρήτης. Ἐγένετο ἡ διόρθωσις εἰς τὴν διεύθυνσίν σας. Εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδесиμ. Παναγιωτάκην Γεώρ-

γιον. Κυρτομάδα Ἀγιάς, Ἀλιμιανού, Κρήτης. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστείλαμεν εἰς ὑμᾶς τὰ τεύχη ἀπὸ 1.1.65 μέχρι τεῦδε. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας ἐπληροφορήθημεν τὴν ἐφημεριακὴν σας διεύθυνσιν.—Π α ν ο σ. Ἀ ρ χ ι μ. Σ ε ρ α φ ε ἰ μ. Ὁ ρ φ α ν ὄ ν, Ἐνταῦθα. Ἐνεγράφητε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰσαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Χριστιανισμὸς καὶ σῶμα. - Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου καὶ Πρωτοκορυφαίου **Πέτρου**, ποιηθεῖσα ὑπὸ **Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου** - Ἀρχιμ. **Προκοπίου Παπαθεοδώρου**, Πλειότερον καὶ καθαρώτερον φῶς εἰς τὴν νεολαίαν μας. - Ὁρθοσκευτικὴ καὶ ἠθικὴ μελέτη τοῦ ἐν Ἀγίαις Πατρὸς ἡμῶν **Νεκταρίου Αἰγίνης**, «Γνώρισε τὸν ἑαυτὸ σου». Ἀπόδοση **Θεοδόση Σπεράντσα**. - **Βασιλείου Ἡλιάδη**, Μιά βροχερὴ λαμπριάτικη νύχτα στὴ φιλόξενη στάνη βοσκῶν κοντὰ στὸ Σούλι, - «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας» μέρος πέμπτον. Ψυχοφελεῖς ἐπιστάσεις ἀπὸ τὸ «Δευτερονόμιον», ὑπὸ **Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως**. Ἀπόδοση **Θεοδόση Σπεράντσα**. - **Φ**. Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὴς, κανονικὴς καὶ ἄλλες ἀπορίες. - **Β** Ἱερατικὸν Συνέδριον Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου (17 Μαρτίου 1966). - **Βασ. Μουστάκη**, Ὁ Φίλιππος κι' ὁ Εὐνουῆχος. - Ἀλληλογραφία.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ **ΕΚΚΛΗΣΙΑ**
Ὅδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι - Τηλέφ. 227.689.

Τύποις : **ΤΣΙΡΩΝΗ** (Μονοτυπικὰ Συγκροτήματα)
Ὅδὸς Μενάνδρου 4, Ἀθῆναι — Τηλέφ. 311.121.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου : **Γ. Σ. Χρυσάφης**, Ἰασιωνίδου 22, Σοδρμενα